...arafından
ÜSTAV'a
...ağışlanmıştır

Sosyalist

KURUCUSU : Dr. HİKMET KIVILCIMLI

Sayı : 80 8 MAYIS 1979 SALI FİYATI : 10 TL.

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ!

1 Mayıs'ta tüm Istanbul halkını gözaltına alan Sıkı-yönetimi ve uygulamalarını protesto ediyoruz.

Başta işçi sınıfı gelmek üzere tüm vatanseverleri, tüm halkı yasallığı çiğneyen Finans - Kapital - Tefeci Bezirgân düzenini, Sıkı - Yönetimi ve uygulamalarını her vesile ile protesto etmeye, karşı tavrını açıklamaya çağırıyoruz!

SOSYALİST

1 MAYIS 1979 ÜZERİNE

İşçi sınıfının Birlik ve Mücadele günü 1 Mayıs, parababalarının sınıflar savaşını alabildiğine kışkırttığını, Hükümetin parababalarını bunalımdan esenliğe çıkartma gayretlerini, Sıkıyönetimin doğası gereği halka karşı niteliğini bir kere daha sergiledi. Yine bu 1 Mayıs, işçi sınıfına reformcu program ve parolaları önerenlerin gerçek yüzünü bir kere daha gösterdi.

Yarım yüzyıldır meydanlarda anılmayan 1 Mayıs, 1976'da Taksim meydanında geniş yığınlarca anılmıştı. Daha sonraki yıllar yine 1 Mayıs'larda aynı yerde gösteriler olmuştu. Bu gösterilerin ayırdedici vasfı şu idi: İşçi sınıfının Birlik ve Mücadele Günü'nün reformcu program ve taleplerin yükseltildiği bir «bayram» günü olarak anılması.

Finans - kapital + tefeci - bezirgân oligarşisi, Türkiye'nin şu içinde kıvrandığı bunalım ortamında geniş yığınların reformist sloganların hakimiyeti altında da olsa, meydanlarda toplanmalarından hoşnutsuzluğunu dile getirmekte gecikmedi. 1 Mayıs 1977'de onlarca işçi katledildi. 1 Mayıs 1979'da ise, tüm İstanbul halkı gözaltına alındı. Her iki 1 Mayıs da, finans - kapital + tefeci - bezirgân tehakkümünün yani birkaç bin antika ve modern parababasının, «sokak»tan yani halktan, işçi sınıfından, onun eyleminden korkusunu ifade ediyordu. Bu korku elbet sebepsiz değildi. Ola ki, meydanlara toplanan o işçiler gün gelir reformist program ve sloganların gerici niteliğini kavrar, devrimci program ve sloganları yükseltir, reformist program ve talepler için değil, devrim için mücadeleyi gündemine koyar. İşte oligarşinin bu korkulu rüyası, 1977 ve 1979 1 Mayıs'larına şiddetle saldırmasını getirdi. Ancak gerek 1 Mayıs 1977'de onlarca işçinin katledilmesi, gerekse 1 Mayıs 1979'da tüm İstanbul halkının —hapisaneler yetmediği için— gözaltına alınışı; 1 Mayıs'ların bir «bayram» günü değil, işçi sınıfının Uluslararası Birlik ve Mücadele Günü olduğunun, bu birliğin de, mücadelenin de refor-

(Devamı 3. Sayfada)

SOSYALİST

Vatan Partisi Olağanüstü IV. Kongresi toplandı

Vatan Partisi IV. Kongresi (olağan - üstü) 28 Nisan tarihinde İstanbul'da toplandı.

Kongrenin zorunlu toplanma nedeni, III. Olağan Kongre'de kabul edilen 6 nolu karara dayanıyordu. Aynı kararda Kongre gündemi —açık olmasa da— «Parti'nin taktik alandaki görevlerinin tespiti» olarak belirlenmişti.

Merkez Komitesi'nin önerisi üzerine «III. Olağan Kongre 5 ve 8 nolu kararlarının görüşülmesi»ni de gündemine alan IV. Kongre, gündemindeki konuların görüşülmesini aynı gün tamamlayarak, kararlar alıp dağıldı.

Olağanüstü IV. Kongrenin anlamı

Bilindiği gibi, III. Olağan Kongre'de kabul edilen 6 nolu karar, kongrenin burjuva sosyalist «eğiliminin karşıtı olan proleter devrimci taktikleri tespit etme»diğine işaret etmekte; «taktik alandaki görevlerimizi tespit etmek için, en geç 3 ay içinde (...) bir olağan - üstü kongre toplanması görevini» Merkez Komitesi'ne vermektedir.

Bu durumuyla karar : Kongre öncesi mücadelenin; Kongre'nin temelini oluşturan «Komisyon Raporu»nun ve Kongre'nin bizzat kendisinin anlamını bütünüyle ortadan kaldırır niteliktedir. Bu bakımdan:

İlk olarak, karar: diğer bütün Kongre kararlarıyla —5 ve 8 nolu kararlar hariç— tam bir uygunsuzluğu (AYKIRILIĞI) ifade etmektedir. Görünüşte, bir RASLANTI olarak girmiş gibidir.

Kararda dile gelen «taktikler» ve «görevler» ittifaklar konusuna ilişkin «taktikler» ve «görevler» ise; (ki, karar önericilerinin konuşmalarından bu anlaşılıyordu) kararın içerdiği tespit: —yani III. Olağan Kongre'nin «proleter devrimci taktikleri», dolayısıyle «taktik alandaki görevlerimizi» tespit etmediği tespiti— diğer bütün Kongre kararlarıyle tam aykırılık içindedir ve yanlıştır.

Çünkü : «Komisyon Raporu»ndaki «STRATEJİ ve TAKTİK SAPITMASI» bölümü bütünüyle bu konuya ayrılmıştır. «Rapor»a EK'ler olarak sunulan «SOSYALİST GAZETESİNDEKİ CEPHE TARTIŞMALARI ELEŞTİRİSİ», «HALK CEPHESİ NEDİR, BROŞÜRÜNÜN ELEŞTİRİSİ», «CHP'YE KARŞI TAVRIMIZIN ELEŞTİRİSİ» bölümleri, burjuva sosyalizminin taktik - ittifaklar konusunda ayrıntılı bir eleştirisini sunarken; doğru «proleter devrimci taktikleri» de göstermiş olmaktadır.

Ve yine —son olarak— I Nolu Kongre kararı «reformist burjuvazi ve onun partileri ile reformlar için ittifak» anlamına gelen «Sosyalist Blok» taktiğini mahkûm ederken, «İşçi Sınıfı Partisi'nin Asgari Programı Temelinde Devrimci Demokrat Blok Taktiğini» belirlemiştir.

III. Olağan Kongre: I. Olağan Kongre'de karar altına alınan «Acil Talepler» «reformlar» Programını ret ederek, Vatan Partisi'nin kendi öz Devrimci Programını: Demokratik Devrimi Acil bir hedef olarak koyan minima programı, acil bir hedef olarak önüne koymuştur. Böylece işçi sınıfının köylülükle ittifak stratejisini; bu stratejinin gerekli kıldığı; Proletarya Partisinin küçük - burjuva parti ve eğilimlerle Bloklar kurma taktiğini (Devrimci Demokrat Blok Taktiğini) belirleyerek, gerçekleşmesini bir görev olarak önüne koymuş olmaktadır. Böyle bir görev, en başta, Proletarya ve geniş köylü yığınlarının reformcu hayallerden kurtarılmasını gerekli kıldığı için, III. Kongre her türlü («Marksist», «Marksist - Leninist», ya da «Doktorcu» görünümlü veya açık) burjuva ideolojilerine karşı sıkı bir ideolojik kavgayı görev olarak belirlemiştir.

Bütün bu nedenlerle 6 Nolu karar bütün kongre kararlarıyla (5 ve 8 hariç) tam bir uyuşmazlık içindedir.

Öte yandan Kararda içerilen «taktikler» ve «görevler», 24 saatte değişebilir cinsinden iseler, yani değişen koşullara uygun mücadele ve örgüt biçim ve parolalarına ilişkin iseler; sonuç değişmez, karar yine yanlıştır.

Çünkü; mademki, Vatan Partisi'nin kendi öz Devrimci Programı konulmuştur buna uygun strateji (işçi sınıfının köylülükle ittifakı); belirlenmiştir. Madem ki, bu stratejinin gerekli kıldığı taktik kaneva çizilmiş, temeli belirlenmiştir; o halde geriye kalan: değişen koşullara göre 24 saatte değişebilen taktik biçim ve parolaları işlemekten başka ne olabilir? Bu ise, Merkez Komitesinin günü gününe yapması gereken bir iş değil midir?

2. Olarak 6 nolu karar Kongre ile tam bir uygunluğu (PARALELLİĞİ) ifade ve Kongre'nin bütününün içinde bulunduğu kafa karışıklığını temsil etmektedir. Adeta bu kafa karışıklığına tercüman olmaktadır. Çünkü; — aleyhte ya da çekimser oylar bulunsa da kararı eleştiren tek bir kişi bile çıkmamıştır. Kongre kararlarına göre bir RASLANTI gibi görünse de, tam bu noktada karar bir ZARURETİ, zarurî bir bağlantıyı dile getirmektedir. Rastlantı gibi görünen karar; kafa karışıklığının bir kanıtı olarak, henüz bütünüyle devrimci bir parti olunamadığının bir kanıtı olarak; kafa karışıklığının ve devrimci bir parti olamayışın kaynağına (nedenine) yani bir zarurete dikkat çekmektedir. (Burada hemen şunu belirtmeliyiz ki bu ancak Lenin'in tabiriyle «ciddi bir partinin: hatalarını kabullenmek gibi bir politik eylemi» göze alabilen bir partinin işi olabilir. Çünkü, oportünist bir parti zarurete boyun eğer; yanlışları karşısında kocakarı bunaklığıyla yamyassı kesilir; onların kölesi olur.

Zaruretin bilince çıktığı yerde özgürlük başlar. Zarureti aşma (hataları boğazlama) imkânı doğar. Bizzat, bu eylem: zaruretleri bilince çıkartma ve aşma eylemi Devrimci bir Parti oluşun bir kanıtına dönüşür.

8 Nolu Kararın kanıtı olduğu ve dikkati çektiği karışıklığın kaynağı, Kongreye temel teşkil eden Komisyon Raporundadır.

Komisyon Raporu: Program ve Strateji konusuna; özellikle reform - devrim ve liberaller ya da köylülükle ittifaklar konusunda iyi - kötü bir açıklık getirmiştir. Ama raporun «Örgüt Sapıtması» ve «Son Söz» başlığı altında yer alan «Taktik» konusuna yeterince açıklık getirdiği söylenemez. İşte Kongre'nin zaafı da burada yatmaktadır.

IV. Olağanüstü Kongre özellikle bu konu üzerinde yoğunlaşmış, kendisinin toplanmasını bir emrivaki hale getiren 6 Nolu Kararın (bu arada 5 ve 8 Nolu Kararların da) kaynağına yani III. Olağan Kongre'nin temelini oluşturan «Komisyon Raporu»nun eksikliklerine yönelmiş, bunları bilince çıkararak giderme yolunda bir karar almıştır.

Kongrenin 4. gündem maddesinde görüşülen 5 ve 8 Nolu Kararlara gelince...

Bilindiği gibi 5 Nolu Karar, «III. Olağan Kongreye kadar parti dışına düşen ve parti dışında olan "Doktorcu" iddialı eğilim ve kişilerle ideolojik mücadele verilmesi ve partiye kazandırılması hakkında» başlığını taşımaktadır. Başlıktan kararın içeriği açıkça anlaşılmaktadır. Karar aynı zamanda söz konusu amaç için konferans yapılmasını Merkez Komitesine görev olarak vermektedir.

Diğer bütün yanlışlıklarını bir yana bıraksak bile kararda en az şu iki karakter göze batmaktadır :

İlk olarak —tıpkı 6 Nolu karar gibi— Kongrenin, Komisyon Raporu'nun ve Kongre Kararlarının anlamını bütünüyle ortadan kaldırmaktadır. Kongre öncesi ve Kongre süresince sürdürülen mücadelenin, yalnızca «Doktorcu» iddialı burjuva Sosyalizmine karşı değil; aynı zamanda, «Doktorcu» ya da «Marksist - Leninist» ya da sadece «Marksist» iddialı burjuva ve küçük - burjuva sosyalizmlerine karşı; dahası, sadece ulusal değil; aynı zamanda uluslararası burjuva ya da küçük - burjuva sosyalizmlerine karşı kıyasıya bir ideolojik mücadele olduğunu reddetmektedir. Aynı şekilde bir sapıtmanın «Doktorcu» iddialı olmakla, değişik kıyafetli ve daha tehlikeli olmaktan öte, sınıf karakteri bakımından farklı olmadığını reddetmektedir.

İkinci olarak 5 Nolu karar, ideolojik mücadeleyi bir konferansa hapsederek ideolojik mücadelenin ufkunu ve alanını daraltmakta, böylece küçük - burjuva dar görüşlülüğünün bir ifadesi olmaktadır.

8 Nolu Karar Sosyalist Gazetesi'nin 77. Sayısında yayınlanmamıştır. Sözlü bir karardır. Ve Kongre gündemine alınıp ta zaman yetersizliği nedeniyle görüşülemeyen «Durum Değerlendirilmesi ve Görevlerimiz» konusunun Merkez Komitesinde değil de bir Konferansta görüşülmesine ilişkindir.

Karar daha başından sözlü bir tarzda ve kafakarışıklığı içinde gelişigüzel alınmış olmasıyla karakterini açığa çıkartmaktadır.

5 ve 8 Nolu kararları ayrıntılı bir biçimde görüşen IV. Olağanüstü Kongre her iki kararın da 6 nolu karara yol açan kafa karışıklığının ve onu determine eden komisyon raporundaki zaafların ürünü olduğunu belirlemiş, 8 Nolu kararı çiğneyerek «Durum Değerlendirmesi ve Görevlerimiz» konusunu görüşüp karara bağlayan Merkez Komitesi'nin özeleştirisini onaylamıştır.

Kongrede kabul edilen karar gerekçesiyle birlikte şöyledir :

"OLAĞANÜSTÜ KONGRENİN GÖREVLERİ

Bu Olağanüstü Kongrenin toplanması yolundaki kongre kararının bizzat kendisi, henüz bütünüyle bir devrimci parti olunamadığının bir kanıtıdır.

Eğer Kongre'deki delegelerin bilincinde, bütün program, strateji, taktik, örgüt konuları açık olsaydı, böyle bir karar tasarısı ortaya çıkmaz, çıksa bile, tasarı, tasarıyı sunanın Parti çizgisi hakkında, hemen hiç bir fikre sahip olmadığının; dolayısıyla henüz parti birliği içinde yeralabilecek durumda bile olmadığının bir kanıtı olurdu. Ama çıktı ve kabul edildi. Bu olgu bir tek şeyin kanıtıdır. Demek Vatan Partisi III. Kongre'si sonunda, henüz gerçekten devrimci bir parti olarak, tüm konularda açık bir görüşe sahip değildir. Kongre'de devrimci bir parti olma yolunda muazzam bir adım atılmıştır. Ama bina henüz tamamlanmamıştır.

Kongre, «Komisyon Raporu»na dayanıyordu. «Komisyon Raporu»nu incelediğimizde, bugün, Kongrenin zaafının Rapor'dan doğduğunu daha açıkça görebiliyoruz.

Komisyon Raporu, Program ve Strateji konusuna; özellikle reform - devrim ve Liberaller ya da köylülükle ittifaklar konusuna iyi kötü bir açıklık getirmiştir. Ama Raporun «Örgüt Sapıtması» ve «Son Söz» başlığı altında yer alan «Taktik» konusuna yeterince açıklık getirdiği söylenemez. Orada söylenenler genellikle doğrudur. Ama yine de belli bir kafa ve kavram karışıklığı; sorunların birbirine karıştırılması yer yer vardır. Ve çok önemli noktalar, yeterince vurgulanmadan şöye bir geçilmiştir.

İşte Kongre'nin zaafı da bu eksiklikten doğmaktadır.

Her ne kadar, Kongre için hazırlanmış olup ta, daha sonra MK tarafından kabul edilen kararlar ve Kongre'den sonra, özellikle sıkıyönetim karşısındaki tavırları tahlil eden yazılar taktik konusunu daha geniş ve daha bir açıklıkla ele almışsa da ve bu ele alış Parti'nin Kongre'de kabul ettiği Program ve Stratejiye kesin bir uygunluk içindeyse de hiç aceleye getirmeden, örgüt ve taktik konularını daha geniş ve ayrıntılı olarak tartışmamız, kırk kez ölçmemiz gerekmektedir. Ancak teori ve stratejinin yanı sıra taktik ve örgüt konularında da, açık bir görüşe sahip olduğumuz zaman, bir Kongre toplayarak, bu konulardaki sınırları da çizerek gerçekten Devrimci bir teoriye, programa, stratejiye, taktiğe ve örgüt prensiplerine sahip bir parti olabiliriz.

Bu durumda olağanüstü kongrenin görevi; kendisinin toplanmasına yolaçan nedene yani geçen Kongrenin; «Komisyon Raporu»nun zaaflarına dikkati çekmek ve Parti'nin önüne bu zaafları bilince çıkarıp giderme görevini koymaktır. Doktor, «Kişi eksiğini bilmek gibi irfan olmaz» der. Biz eksiğimizi biliyoruz. Önemli olan bu.

Ayrıca şunu da belirtmek gerekiyor. Bu eksiğimiz bir bakıma kaçınılmazdı. Çünkü, Dünya «sosyalist» hareketi ile bir hesaplaşmaya girmemiştik. Şimdi Program ve Stratejinin mantık sonuçlarına kadar gidince, taktik ve örgüt konularındaki oportünizmin de evrensel olduğunu görüyoruz. Önümüze giderek daha genel, daha temel sorunlar çıkıyor. Ve devrimci taktiğimizi ve örgüt prensiplerimizi ancak ve en iyi evrensel planda tartışarak netleştirebiliriz. Böylece, oportünizmlerin kaynağına yöneliriz. Böylece, bir yandan kendi eksiklerimizi giderirken, bizim özel gibi görünen sorunumuz aynı zamanda genel bir sorun olduğu için, diğer yandan, dünya proletaryasının devrimci teori, program, strateji, taktik ve örgüt ilkelerinin belirlenmesi sorununu da çözmüş oluruz.

Peki bu işi nasıl yapacağız?

İlk elde, taktik ve örgüt prensiplerinin ele alındığı «Parti ve Fraksiyon» ve «Taktik Ana Halka»yı yayınlamak.

Bu konularda III. Enternasyonal'in kuruluşundan beri süregelmiş polemikleri, tartışmaları etüd etmek.

Bu dev görevleri başardığımız zaman, konular kafamızda kesin bir aydınlığa kavuşmuş olacaktır. Ve o zaman Kongre toplayıp, sorunu bir karara bağlamak artık bir formalitenin yerine getirilmesi olacaktır.

Önümüze bu dev görevleri koyarken, elbette bütünüyle boş değiliz. Bu konularda oldukça doğru bir sürü temel fikirlere de sahibiz. Ve bir yandan da, Kongreden beri, bu fikirleri geliştirip, gazete sayfalarında yayınlıyoruz. ! devam etmeliyiz. Aklın yolu birdir. Kıvılcımlı'nın eserlerinin ve incelememizden çıkaracağımız sonuçların, büyük bir olasılıkla, taktik ve örgüt konusunda sürekli gelişen görüşlerimizle uygunluk halinde olduğunu görebileceğiz.

Eğer, çok tartışmaya yol açabilecek bazı görüşler çıkarsa, bunları Parti içinde, eski metodumuzla tartışırız. Eğer genel bir tasvip ve akla yatkınlık gösteriyorsa, bunları da gazetede yayınlayabiliriz.

KARAR :

Devrimci bir Proletarya Partisi birliği için; Devrimci Teori, Program, Strateji, Taktik ve Örgüt Prensipleri ve bunlarda birlik gerektiği; bizzat devrimci bir parti teşkili için ilk ÖRGÜT PRENSİBİ olduğuna göre;

Gerek III. Kongre kararlarında; gerek Kongre tartışmalarında; gerek Kongre'nin dayandığı Komisyon Raporunda, TEORİ, PROGRAM ve STRATEJİ konularında belli bir teorik açıklık ve görüş birliği sağlanmış olmakla birlikte; TAKTİK ve ÖRGÜT sorunlarında yeterli bir teorik açıklığa ve görüş birliğine ulaşıldığı söylenemez.

O halde, devrimci bir Parti olmanın şartlarını yerine getirebilmek için, Vatan Partisi'nin önündeki görev: bu eksikliklerini gidermek; taktik ve örgüt sorunlarında kesin bir teorik açıklık ve birlik sağlamaktır.

Elbette bu görev yerine getirilene dek, Parti'nin taktik ve örgüt sorunlarındaki görüşlerini, Merkez Komitesi, şimdiye kadar olduğu gibi, III. Kongre Kararlarının mantığı ve ruhuna uygun olarak, belirlemeye devam edecektir.

Bu kararın ve III. Kongre'deki diğer kararların içeriğiyle çelişen 5 - 6 ve 8 nolu kararlar da otomatikman geçersiz kalır."

I MAYIS 1979 ÜZERİNE

(Baştarafı 1. Sayfada)
mizminin işçi sınıfı üzerindeki etkisinin kırılması ile gerçekleşebileceğinin kanıtı oldu. Her iki 1 Mayıs yenilgisi de bu anlamda birer ders oldu.

Vatan Partisi, 1 Mayıs 1979'da işçi sınıfının düzeni protesto edeceği platformu şu şekilde koydu:

«1. Bugünkü ekonomi ve sınıf ilişkileri kökten değiştirilmedikçe, halkın çektiklerine hiç bir şekilde son verilemez.

2. Bu kökten değişikliğin başarılması, EN ACİL GÖREVDİR.

3. Bu köklü değişiklik asgari şunları içermelidir:

Üst Yapıda :

Bugünkü bürokratik, baskıcı, militer, pahalı devlet aygıtı yerine, fakir halkın tamamen aşağıdan gelme girişim ve örgütlere dayanan ucuz, bürokratik ve militer olmayan bir devlet cihazının örgütlenmesi. Diğer bir deyişle Demokratik Cumhuriyettir.

Ekonomi Temelinde :

a) Sanayide: Millileştirilmiş, planlı, büyük sanayi. İşçi sınıfının demokratik hakları ve denetimi.

b) Tarımda: Derebeyi artıklarının doğrudan doğruya yoksul köylülerin eliyle temizlenmesi, köy ekonomisi ve yönetiminde de demokrasinin sağlanması.

4. Bu köklü değişiklikler, ancak fakir halk kitleleri tarafından gerçekleştirilebilir.

5. Yukarıda üç başlık altında ifade edilen kökten değişikliklerin hepsi birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Halkın işsizlik ve pahalılık cehenneminden kurtulması için ekmek, su kadar gerekli bu üç başlı değişikliğin biri eksik oldu mu, hiçbiri gerçekleşemez.»

Vatan Partisi, diğer siyasî parti ve eğilimlere bu platformu önerdi, 1 Mayıs gösterilerinin hangi muhtevada olması gerektiği temel sorununu böylelikle öne çıkarttı.

Vatan Partisi Merkez Komitesinin «1 Mayıs Kararı»nda ise partinin, «klasik bir bayram töreni olarak gelenekselleştirilmeye çalışılan 1 Mayıs'ı gerçek devrimci içeriğine kavuşturmak, işçi sınıfının Birlik ve Mücadele günü olarak kutlamak görevi» ile karşı karşıya olduğu, bu görevin tüm insiyatifler ve olanaklar seferber edilerek yerine getirmesi gerektiği belirtilmekte idi.

Vatan Partisi, kısıtlı imkânları ile bu büyük görevin yerine getirilmesine girişti. «1 Mayıs Gelirken Görevlerimiz» başlıklı bildiri ile işçi sınıfına ve halka 1 Mayıs gösterilerinde işçi sınıfının asgari devrim programının ve devrimci sloganların yükseltilmesi gerektiğini açıkladı. Esas sorunun gösterilerin hangi muhtevada yapılması gerektiği sorunu olduğunu belirtti. Elbet sorun, 1 Mayıs'ın Taksim meydanında mı yoksa sıkıyönetim bölgeleri dışında mı kutlanacağı gibi bir ikilem karşısında tercih yapmak değildi. Esas sorun, **İstanbul'da ve her yerde** 1 Mayıs'ın hangi muhtevada anılacağı idi. Problemi yukarıdaki ikilem çerçevesi içinde koyanlar (DİSK, TİP, TSİP, İlerleme vb.) bu kayıkçı dövüşü içinde kendi platformlarının reformizmini gizliyorlardı. Sorunu, «1 Mayıs alanı» ya da «sıkıyönetim bölgesi dışında» gösteri yapılması şeklinde koyanlar ayrıca, 1 Mayıs'ın mümkün olan her yerde ve çeşitli biçimlerde ve yoğun olarak anılabilmesini de olanaksız bırakıyorlar, dolayısıyla 1 Mayıs'ı sıkıyönetim ve hükümetin icazetine tabi kılıyorlardı. Vatan Partisi, 1 Mayıs'ın devrimci muhtevada anılabileceği bir gösteriyi düzenlemek üzere İstanbul'da Sultanahmet - Saraçhane arasında bir miting ve yürüyüş için bildirimde bulundu. Ancak sıkıyönetim ve İstanbul Valiliği Parti'nin bu yasal hakkını gasbetti.

1 Mayıs yaklaşırken, 1 Mayıs'ı «1 Mayıs alanında kutlayacağız» diyenlerin de, «sıkıyönetim bölgeleri dışında kutlayacağız» diyenlerin de, 1 Mayıs'ın hangi muhtevada anılması gerektiği sorununda birleştikleri görülüyordu: Hepsi de «141 - 142'ye Hayır», «Sıkıyönetim Kaldırılsın», «NATO'dan Çıkılsın», «Genel Grev Hakkımız, Söke Söke Alırız» vb. gibi reformist içerikli talepleri ve sloganları yükseltiyorlar, reformist platformlarda birleşiyorlardı. TİP, TSİP, İlerleme gibi burjuva sosyalistlerine, DİSK yöneticilerine göre, 1 Mayıs'ta işçi sınıfı ve halk, bir avuç parababasına düzeni nasıl tamir etmesi gerektiğini hatırlatacak, onlardan bu düzen çerçevesinde iyileştirmeler dilenecekti! Aralarındaki anlaşmazlık, bu akıl hocalığının ve reformizmin, nerede, hangi meydanda yapılacağı üzerinde idi.

Küçük - burjuva sosyalizmi eğilimleri de gerek «1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanında Kutlayacağız» şiarı ile, gerekse diğer reformist içerikli program ve şiarları ile reformizmin yoğun etkisi altında olduklarını bir kez daha gösterdiler.

26 Nisan'da sıkıyönetimin İstanbul'da **her türlü** gösteriyi yasaklaması üzerine, Vatan Partisi sıkıyönetimin bu uygulamasını da protesto etti ve İstanbul işçilerine şu bildiriyi yayınladı :

«İŞÇİ KARDEŞ

VATAN PARTİSİ baştan beri 1 Mayıs'ı klasik bir bayram töreni oarak değil, BİRLİK ve MÜCADELE GÜNÜ olarak kutlanması gerektiğini söyledi.

İŞÇİ KARDEŞ

VATAN PARTİSİ baştan beri 1 Mayıs'ın reformcu parolalarla değil, devrimci parolalarla kutlanması gerektiğini, devrimci programı yükseltmek gerektiğini söyledi.

İşçi Kardeş, burjuva sosyalizmleri (TİP, TSİP, TKP) DİSK yöneticileri gibi reformcular baştan beri "141 - 142'ye Hayır, Sıkıyönetime Hayır, NATO'ya SENTO'ya Hayır, Yaşasın Genel Grev Hakkı vs." dediler, işçilerin önüne bu reformcu parolaları sürdüler. "1 Mayıs alanı" parolasını öne çıkarttılar.

Vatan Partisi ise bu reformcu parolalara karşı "REFORMLAR DEĞİL DEVRİM, PARABABALARININ EGEMENLİĞİNE SON, HÜKÜMET DEĞİŞİKLİĞİ DEĞİL DÜZEN DEĞİŞİKLİĞİ" gibi şiarları bayraklaştırdı. Asıl sorunun 1 Mayıs alanı değil, devrimci parolalar etrafında birleşmek olduğunu, 1 Mayıs alanı parolasını öne çıkartmanın reformcu parolaları gizlemek için yapıldığını açıkladı ve tekrar açıklıyor.

İŞÇİ KARDEŞ

Kendi örgütüne, kendi gücüne, kendi girişimine güven. Sana, senden başkasından hayır gelmez. Fabrikanda, semtinde, komiteler örgütle. Yakın fabrikalardaki, yakın semtlerdeki işçi kardeşlerinle BİRLEŞ... Kendi insiyativinle belirleyeceğin merkezlerde toplan.. 1 Mayıs'ın devrimci ruhuna uygun MÜCADELE et... 1 Mayıs'ı Sıkıyönetimi, uygulamalarını, tutuklamaları da protesto ederek an...

VATAN PARTİSİ seninle beraberdir.
YAŞASIN İŞÇİ SINIFI
YAŞASIN 1 MAYIS»

Sıkıyönetim 29 Nisan'da da «1 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı koydu.» Bu arada İstanbul dışında gösteri yapma kararı veren «sağduyu sahipleri»ni de takdirle karşıladığını bildirdi. Vatan Partisi, Sıkıyönetimin 1 Mayıs'ı gasbeden bu uygulaması üzerine İstanbul işçilerine bir bildiri daha yayınlayarak, 1 Mayıs'ın anılabilmesi için şu yolu önerdi :

«SIKIYÖNETİMİN GASPETTİĞİ 1 MAYIS'I 30 NİSAN'DA ANARAK, DÜZENİ PROTESTO EDELİM!

İŞÇİ KARDEŞ,

Vatan Partisi baştan beri 1 Mayıs'ın klasik bir bayram töreni olarak değil, BİRLİK VE MÜCADELE günü olarak anılması gerektiğini, reformcu parolalarla değil Devrimci parolalarla, Devrimci Programı yükselterek yapılması gerektiğini söyledi.

İŞÇİ KARDEŞ,

Burjuva sosyalizmleri (TİP, TSİP, TKP), DİSK yöneticileri gibi reformcular ise baştan beri senin önüne "141 - 142'ye Hayır, Sıkıyönetime Hayır, NATO'ya - CENTO'ya Hayır, Zamlara Hayır, vs." sloganlarını sürdüler. Düzenin kendisini değil, düzen içinde düzen baki kalmak kaydıyla, düzeltmeler yapılmasını önerdiler. Yani reformlarla senin kurtulabileceğin hayalini yaydılar. Böylelikle bu düzene umud beslemeni öğütlemiş oldular. Reformculuklarını senden gizleyebilmek için de "1 Mayıs Alanı" parolasını öne çıkarttılar.

İŞÇİ KARDEŞ,

Vatan Partisi ise bu reformcu parolalara karşı "REFORMLAR DEĞİL DEVRİM — PARABABALARININ EGEMENLİĞİNE SON — HÜKÜMET DEĞİŞİKLİĞİ DEĞİL DÜZEN DEĞİŞİKLİĞİ" şiarlarını bayraklaştırdı.

İşte Vatan Partisi sana dün ulaştıramadığı bildirisinde bunları dedi. Sana "KENDİ ÖRGÜTÜNE, KENDİ GÜCÜNE, KENDİ GİRİŞİMİNE GÜVEN. SANA SENDEN BAŞKASINDAN HAYIR GELMEZ. FABRİKALARDA, SEMTLERDE KOMİTELER ÖRGÜTLE, YAKIN FABRİKA VE SEMTLERDEKİ İŞÇİ KARDEŞLERİNLE BİRLEŞ, KENDİ İNSİYATİFİNLE BELİRLEYECEĞİN MERKEZLERDE TOPLAN. 1 MAYIS'I SIKIYÖNETİMİ, UYGULAMALARINI VE TUTUKLAMALARI DA PROTESTO EDEREK AN" dedi.

VATAN PARTİSİ, senin partin, bugün yine sana sesleniyor.

İŞÇİ KARDEŞ,

Yenilmek istemiyorsak, reformcuların etkisinden kurtulmak zorundayız. Bir kere daha gördün ki, bu düzenden hiç bir umut beslenemez. BU DÜZEN BEŞ PARA ETMEZ. Parababaları düzeninden, zenginlerden fukaraya hayır gelmez. Seni sokağa çıkartmayan Sıkıyönetim Burjuva Sosyalistlerine, reformculara taktirname veriyor. Neden? Bu düzenden sana hayır gelebileceğini söyledikleri için.

İŞÇİ KARDEŞ,

O halde görev bellidir. Sıkıyönetime, reformculara rağmen 1 Mayıs'ı kutlamak, 1 Mayıs'ı düzeni, Sıkıyönetimi, uygulamalarını, tutuklamaları, HUZUR VE SÜKUNU BOZAN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞINI protesto ederek, seni parababalarına peşkeş çeken reformcuları deşifre ederek anmak.

İŞÇİ KARDEŞ,

Senin birleşmenden, gücünü arttırmandan, DEVRİMCİ BİLİNÇLE dövüşmenden korkuyorlar. Onun için 1 Mayıs'ı yasakladılar. Bir araya geldiğin zaman, bugün değilse yarın reformcu parolaları yerle bir edeceğini biliyorlar. Onun için reformcu parolalarla dahi biraraya gelmeni hazmedemediler.

İŞÇİ KARDEŞ,

Bu ahval ve şeriat altında dahi görev: VAZİFEMİZİ BAŞARMAKTIR.

Vazifemiz, 1 Mayıs'ta DÜZENİ PROTESTO etmekti.

Parababaları, sıkıyönetim senin düzeni protesto etmeni engellemek için 1 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı ilân etti.

O halde görev: DÜZENİ 30 NİSAN'DA, BUGÜN PROTESTO ETMEK, DEVRİMCİ PAROLALARIMIZI BUGÜN BAYRAKLAŞTIRMAK. 30 NİSAN'I 1 MAYIS YAPMAK.

GÖREV BAŞINA KARDEŞLER.
VATAN PARTİSİ SENİNLE BERABERDİR.
YAŞASIN İŞÇİ SINIFI.
YAŞASIN 1 MAYIS.
KAHROLSUN VATANDAŞI SOKAĞA ÇIKARTMAYAN FİNANS - KAPİTAL TEFECİ - BEZİRGÂN DÜZENİ.
KURTULUŞ: UCUZ DEVLET - ŞUURLU TİCARET - TOPRAK REFORMUNU GERÇEKLEŞTİRECEK DEMOKRATİK DEVRİMDİR.

VATAN PARTİSİ»

Vatan Partisi'nin bu çağrısı, ulaşabildiği ölçüde işçilerde yankı buldu.

* * *

Bu 1 Mayıs'ta da işçi sınıfının asgari devrim programı ve işçi sınıfının devrimci sloganları, reformist program ve sloganları etkisizleştiremedi. Ama 1 Mayıs'ın İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik ve Mücadele Günü olarak hangi muhtevada anılması gerektiği konusunda ileri bir adım atıldı.

Diğer yandan 1979'un 1 Mayıs'ı bir diğer şeyi daha gösterdi: Geçmişte finans - kapital + tefeci - bezirgân oligarşisi, «Bahar Bayramı» demagojisi yetmediği için 1 Mayıs'larda bir kaç yüz «sicilli komünist»i göz altına alır, böylelikle 1 Mayıs'ı sessiz sedasız geçirmeye çalışırdı. Şimdi ise, bu işin içinden bir kaç yüz kişinin gözaltına alınması ile çıkılamıyor. Onun için de milyonlarca kişiyi gözaltına almaktan - evlerine kapamaktan başka çıkar yol bulunamıyor. Görev, finans - kapitalin gözaltına aldığı bu milyonları reformist program ve parolaların etkisinden kurtarmak, devrimci program ve parolalara kazanmak, finans - kapitalin korkulu rüyasını gerçek kılmaktır.

SOSYALİST

BİR KONUK VE BİRKAÇ TEMEL KONU

G İ R İ Ş

Vatan Partisi Kongresi'ndeki konukların konuşmaları arasında, en ilgi çekeni —yalnızca konuşmayı yapanın politik şöhretinden dolayı değil, içeriğinden dolayı— **Sarp Kuray**'ın konuşmasıdır. Konuşmayı ilginç kılan yan: Bilimsel Sosyalist Öğretiye, büyük bir sıçrama sağlayan Hikmet Kıvılcımlı'nın geliştirdiği bazı kavramların —tabii içeriği tahrif edilerek— Bilimsel Sosyalist Öğretinin terkedilmesine nasıl örtü yapılabileceğine çok orijinal, çok tipik bir örnek oluşturmasıdır.

«Doktorcu» denilenler içinde, bugün artık, üç belli başlı sınıf, zümre ve tabakanın (Proletarya, Yaban Burjuvazi, Küçük-burjuvazi) çıkarlarının ve ideolojisinin ifadesi olan üç çizgi kesin ve net olarak ayrılmış bulunmaktadır.

Bunlardan burjuvazinin «doktorcu» sosyalizmi, Üçüncü Kongre'ye dek Vatan Partisi'nin resmî hattını oluşturuyordu. Bu çizgiyi sürdürenler, bugün artık Vatan Partisi dışındadırlar ve Kıvılcım Yayınları arasında: **«Vatan Partisi'nde Yol Ayrımı»** adını taşıyan bir broşür yayınlamışlardır. Bizce, **Teori** planında, bu çok açık **«Doktorcu görünümlü burjuva sosyalizmi»** nin işi bitiktir.

Bu çizgi, diğer burjuva sosyalizmleriyle **görünüm** ayrılığına karşılık aynı **öz** niteliklere sahip olduğundan; gerek Türkiye'de, gerek dünyada bugün egemen olan burjuva sosyalizmlerine (Reformizme) karşı yürüteceğimiz mücadele, şu bizim «doktorcu» burjuva sosyalizminin dayandığı temel önermelere de yönelmiş olacaktır.

Bize göre, bu çizginin yeri TİP, TSİP, TKP'nin yanıdır. Gelecekte görünüm ayrılıklarını da gidererek (TSİP'in geçirdiği evrim gibi) onlarla kaynaşabilir. Belki ters yönde bir eğilim de ağırlık kazanabilir. Olayların önceden kestirilemez akışı içinde, diğerleri, işçi sınıfı üzerindeki etkinliklerini ancak «Doktorcu» bir görünüm altında sürdürebileceklerini görebilir ve kaynaşma, Doktorculuk kisvesi altında da gerçekleşebilir. Elbet bu olasılık, Vatan Partisi'nin belli bir güce ulaşmasını; etkinliğinin artmasını; dolayısıyla **«doktorculuğun para etmesi»**ni gerektirir.

Her ne olursa olsun, şu sıra ulusal ve uluslararası planda burjuva sosyalizmine karşı açtığımız, en genel, en temel sorunlara ilişkin savaş, bizim «doktorcu görünümlü burjuva sosyalizmi»nin de temellerini dinamitleyecektir. Bunu ancak GENEL'in ve ÖZEL'in diyalektiğini kavramayanlar göremezler. Zaten o GENEL SORUNLAR, ŞU ÖZEL «Doktorcu görünümlü burjuva sosyalizmi» ile savaş içinde gündeme geldi. Her adımda, o en temel sorunlara tosladıkça, ilkeli ve tutarlı bir politikayı belirleyebilmek için, şimdiye dek tartışmasız kabul görmüş genel sorunları tartışma konusu yapmak kaçınılmaz oldu. Bu gidiş içinde, Bilimsel Sosyalizmi (Marksizm-Leninizmi; Hikmet Kıvılcımlı'yı) yeniden keşfettik ve ediyoruz. Şimdi özellikle, reformizmle, burjuva ideolojisiyle bu kopuşmanın tüm mantık sonuçlarını da aynı cesaretle öne sürüp savunmaya çalışıyoruz.

Bir de küçük-burjuvazinin «Doktorcu»luğu var. Yakın zamana kadar, bu küçük-burjuva eğilimler, özellikle «ÇAĞRI» ve «DERLENİŞ» dergilerinde dile gelmekteydi. Bunlardan **Derleniş** yayınını sürdürüyor.

Çağrı'ya gelince, bu dergiyi eskiden çıkaranların söylediğine göre, kendisini lağvetmiş. Politik bir akım olarak varlığına son vermiş; **Sarp Kuray**'ın dile getirdiği —ve bu yazımızın da konusu olan— görüşleri aynen benimseyip **«Sarpçı»** olmuş.

Çağrı da bir küçük-burjuva çizgi idi, ama, **Derleniş**'e ve hele «Sarpçı»lığa nisbetle Marksizme, **«sınıf mücadelesi öğretisi»**ne daha yakın ve yatkındı. Partilerin, eğilimlerin hangi sınıfların çıkarlarını savunduklarını; politik, ideolojik ayrılıkları sınıf ayrılıklarıyla açıklama çabası açıkça görülüyordu. Bu çabasını sürdürdüğü taktirde **«Komisyon Raporu»**nda dile getirilen görüşlerle buluşması kaçınılmaz gibi görünüyordu. Bunu yapamadığı takdirde ise, zeminini terketmek; olayları sınıflarla ve sınıf mücadelesiyle açıklama çabasını bir yana bırakmak zorundaydı. Ne yazık ki, gerçekleşen bu oldu. Açmaz'dan Çağrı'nın tüm plâtformu reddedilerek kurtulundu!..

Tüm siyasî ayrılıklar gibi, «Doktorcu»lar arasındaki mücadeleye, sınıf mücadelesinin bir yansıması olarak baktığınız ve açıklamaya kalktığınız an, **Komisyon Raporu**'nda dile getirilen görüşlerin doğruluğunu kabulden başka çıkar yol olmadığını görürsünüz. Çünkü, Kıvılcımlı'nın yaptığı ekonomi ve sınıf tahlilleri henüz bugün de geçerlidir. Bu durumda, hem sınıf mücadelesi ile açıklamaya hem de Kıvılcımlı'nın henüz çok taze olan sınıf tahlillerini kabul ettiğinizde, Komisyon Raporu'nu kabul etmemenin tek yolu; yani reformist bir program ve taktikleri öne sürmenin tek yolu: Kıvılcımlı'yı yanlış yorumlamak ve Üçüncü Enternasyonal'in ve Dünya'ya yayılmış «Komünist ve İşçi Partileri»nin program ve taktiklerini kaynak göstermektir. Ancak, mehaz gösterilen bu reformist program ve taktiklere, Kıvılcımlı'da tek örnek bulunamayacağı için, oportunizm kolaylıkla tesbit ve teşhir edilebilir. Burjuva Sosyalist çizginin durumu da aynen böyle olmuştur.

Bu durumda, hem «Doktorcu» olup hem de **Komisyon Raporu**'nda dile gelen görüşleri kabul etmemek için tek yol kalıyor: «Doktorcular» arasındaki ayrılıkları; sınıfsal olarak; Program, Strateji, Taktik, Örgüt bakımlarından eleştirme zaruretinden kurtulmak; (gerçekte Bilimsel Sosyalist öğretiyi terketmekten başka bir anlama gelmeyen bu işi) öyle bir şekilde başarmak ki; sözlerinizi duyan sizi en su katılmamış; saf «Doktorcu» sansın.

Hem su katılmadık «doktorcu» bir görünümü korumak; hem de doktorculuğu terk etmek: Bu, Kıvılcımlı'nın kimi dediklerinin skolastik bir kavranışıyla mümkün olmaktadır. Size, ayrılıkları sınıf ayrılıklarıyla açıklama zaruretinden kurtaran bir ipucunu bir kere tuttunuz mu; bir tek o önerme üzerine **kıyas metoduyla** kendi içinde kapalı bir sistem oturtabilirsiniz. **Görünüşte,** sisteminizi oluşturan tüm kavramlar, özellikle Kıvılcımlının kullandıklarıdır, ama **özde,** o skolastik sisteminizi oturtmak için kavramların bilimsel içeriklerini tahrif veya terketmek zorundasınızdır.

Her küçük-burjuva, skolastik kafasıyla, kendisini sınıf mücadelesi öğretisini Doktorcular arasındaki ayrılıklara da uygulama zaruretinden kurtaracak, herhangi bir fikri temel olarak alıp, kendi sistemini oluşturabilir. Yani, sonsuz sayıda, «Doktorcu» görünümlü küçük-burjuva teoriler mümkündür. Nasıl sonsuz sayıda, «Marksist-Leninist» görünümlü küçük-burjuva teori mümkün oluyorsa öyle.

İşte **«Sarpçı»**lık ve **«Derlenişçi»**lik, bunlardan ikisidir.

Derlenişçiler, Doktorcular arasındaki ayrılıkları sınıf eğilim ve nitelikleriyle; dolayısıyla da program, strateji, taktik ve örgüt gibi başlıklar altında tahlil etme zaruretinden; yani Marksizmi uygulama zaruretinden kendilerini kurtaracak tutamak noktalarını **«Anarşi Yok! Büyük Derleniş!»** te bulduklarını düşündüler.

Madem ki o broşürde Kıvılcımlı, bütün grupların keçiler gibi boynuzlaşmayı bırakmalarından sözetmektedir ve **«V.P. Literatürünü»** salık vermektedir. Her doktorcuyum diyen, **Anarşi Yok**'u kabul ettiğine ve V.P. Literatürünü de benimsediğine göre, doktorcular arasındaki ayrılıklar, keçilikle; kişilerin, şeflerin mevki hırslarıyla; **«megaloman»** lıklarıyla **«izah»** edilebilir! Örneğin V.P.'nin başında **«megolaman»** **«şefler»** olmasa, tüm doktorcular bir araya gelebilir... «Mantık» ve dayandığı temel özce budur, Derleniş'in.

Halbuki, Kıvılcımlı bunları yazarken, birleşebilmek için ve birleşmeden önce ayırıcı sınırların çizilmesi gerektiği önermesine dayanmaktadır. Bunu «Sosyalist» gazetesindeki bir sohbet toplantısının tutanaklarında açıkça belirtmektedir.

Ve en azından Vatan Partisi'ndeki bölünme, V.P. Program ve Tüzük **metnini** kabul etmenin hiç bir birliğin şartı olamayacağını; çünkü Program ve Tüzüğün içeriğinden; mantık sonuçlarından sapılabileceğini göstermiştir. Ve de Derleniş, en azından iki yıl boyunca V.P. I. Kongresi kararları'nda hiç bir reformizm görmemiş olmakla; V.P.'nin bir parti mi yoksa yuvar mı olduğunu tartışmadansa; kararları ve poitikasıyla; programı, stratejisi ve taktikleriyle hangi sınıfın çıkarlarını ifade ettiğini sorun etmemiş olmakla, henüz V.P.'nin program ve tüzüğünü kavrama ve kabul etmekten çok uzak olduğunu; dolayısıyla V.P.'nin sınırları içinde yer alamayacağını pratik olarak kanıtlamış olur.

Derlenişçiler için **«Anarşi Yok! Büyük Derleniş!»** in gördüğü işlevi; (yani doktorcular arası ayrılıklara marksizmi uygulama zaruretinden kurtarma işlevini) **«Sarpçı»**larda **«Proletarya Aydınları»; «Tarihsel Devrim Geleneği»** gibi konular görür.

Bilimsel Sosyalizmin, uzun bir evrimle ulaştığı sonuçlar alınır, o sonuçlara ulaşan öğretinin terkedilmesine basamak yapılır. Kıvılcımlı, **«Babil artığı küçük-burjuva ortamımız»** mı demiş? Bundan, «doktorcular» arasındaki ayrılıkların, sınıf eğilimleriyle açıklanamayacağı, çünkü bizde modern sınıfların olmadığı, bölünmelerin antikalıktan; küçük-burjuva çekişmelerden kaynaklandığı sonucu çıkarılır. Böylece de, örneğin, bugünkü V.P.'yi Programı, Stratejisi, Taktikleri, Örgüt Prensipleri bakımından eleştirip, hangi sınıfın çıkarlarını savunduğunun araştırılması zaruretinden kurtulunur!..

İşte bu yazımızda, Sarp Kuray'ın Vatan Partisi Kongresinde yaptığı konuşmada, bunu nasıl yaptığını ve kurduğu sistemin inşasında kullanılan «doktorcu» ya da bilimsel sosyalist öğretinin kavramlarının nasıl çarpıtıldığını; aslıyla ilgisiz hale getirildiğini somut olarak göstermeye çalışacağız.

I. VATAN PARTİSİ'NDEKİ VE "DOKTORCULAR" ARASINDAKİ AYRILIKLARI DEĞERLENDİRİŞ METODU VE MANTIĞI

Sarp Kuray'ın konuk olarak konuşmasını yaptığı Vatan Partisi Kongresi'nin gündemindeki tartışmalar ve ayrılıklar konusunda söyledikleri şunlardır:

«Feridun Şakar küçük-burjuva sosyalizmi, öbürü burjuva sosyalizmi... Böyle şey yok. Herkes belli bir bezirgân politikanın tufasını yedi. Bezirgân politikanın tufasını yemeyi ancak şöyle aşabiliriz: Mesele antikaca düşmanlıktır. Antikaca düşmanlığın altındaki sebebi açalım ve bu konuya tekrar modern bir önlem alalım.»

S. Kuray, yalnızca V.P. içindeki taraflar arasında bir ayrılık görmemekle kalmaz, kendisiyle, o taraflar arasında da bir ayrılık görmez:

«Buradaki arkadaşlarımızla bugün aramızdaki bizim de şu sıralarda oturamayışımız, bizim de delege olarak bulunamayışımız herbirimizin geldiğimiz orijinin önlemi alınmamış olunmasındandır. Önlemimiz partice, önlemimiz teorice, önlemimiz pratikçe alınmadığı için onlar burada biz yukarıda oturuyoruz. Yoksa maddece, ruhça, inançca aramızda bir ayrılık olduğuna inanmıyorum.»

Ortada —V.P.'nin içinde ve dışındakiler arasında— bir ayrılık olmayınca, neden ayrı kalınmaktadır?.. **«Bezirgân politikanın tufası»**ndan! Ve o bezirgânlar, bunalıma girmiş medeniyetlerinin (V.P.'nin) yıkılışını engellemek, geciktirmek için bir **«rönesans»** yapmaya çalışmaktadırlar!

«Kongreniz, diğer Dr. H. Kıvılcımlı mücadelesinde vuruşmuş olan arkadaşlarımızla müşterek tartışarak meselelerin sosyal nedenlerini araştırıcı, teorice ve pratikçe önlemini alıcı bir muhtevaya dönüşmelidir. Kongre'de rönesansa müsaade etmeyin.»

«(...) **Ve bu konuda** (600 yıllık gelenekle kopuşmak ve modernliğe atlamak için **«hiç bir dayatma»** yapmadan **«bir araya gelme»** konusunda (*)) **mutlaka bir müşterekliğin, ama asla bir rönesans kazasına uğramadan müşterekliğin doğacağı inancındayız. Bu konuda hepinize başarılar dileriz. Ve bu başarı dileklerimizle beraber bütün militan arkadaşlarımızın içinde tek tek duymuş oldukları sıkıntıları Kongre Edebiyatı'ndaki bir anda Kongre Edebiyatı'nda yazılarla rönesans yaptırmayacakları inancıyla. Ve işin Tarih Devrim Sosyalizm'e, yani kendi gelmiş olduğumuz sosyal gerçekliğe göre vardığımız bezirgânlık konağı, hepimizin vardığı bezirgânlık konağı bizi birbirimize düşman etti.»**

Sarp Kuray'ın konuşmasında dağınık bir şekilde ifade edilen, ayrılıklara ve nedenlerine ilişkin görüşleri, sistematize ederek aktarmaya çalıştık.

Bütün bu görüşler manzumesi, bir temel önermeye dayanmaktadır: **«Ne Vatan Partisi'ndeki ne de Doktorcular arasındaki (hatta buna diğer tüm küçük-burjuva sosyalist hareketleri de katabiliriz.) ayrılıklar, ayrı sınıf, zümre, tabaka eğilimlerinin dile gelmesi değildir. Bezirgân tufasıdır...»** Bu temel fikir, konuşmada son derece açık olarak belirmektedir. Ve diğer tüm önermelerin oluşturduğu sistem bu temel önermeye dayanmaktadır. Bu temel önerme yanlış ise, tüm bina çöker.

Evet, bu önerme yanlıştır ve Marksizm-Leninizmin terkinden, sınıf mücadelesi öğretisinin reddinden başka bir anlama gelmemektedir.

Sınıflı bir toplumda, hele bu toplum 1979 Türkiyesi ise, hiç bir politik, ideolojik v.s. ayrılık sınıflar ve sınıf mücadelesi dışında açıklanamaz. Her politik eğilim, her ideolojik görüş şu veya bu sınıfın çıkarlarının ifadesinden başka birşey değildir. Bunu kabul etmeyenin Marksizmle, —hatta sınıfları ve sınıf mücadelesini kabul edip mantık sonuçlarına ulaşamayan burjuva metafiziği (veya sosyolojisi) ile— bile ilgisi yok demektir. O, dogmatik-skolastik bir antika küçük-burjuvadan başka bir şey değildir. O'nun için Markscılık-Lenincilik, ya da «Doktorculuk», ya da Maoculuk, ya da İslâmiyet (İran'da olduğu gibi) küçük-burjuva ideolojisinin ifadesini sağlayacak —çok kez de küçük-burjuvazinin demokratik ütopyasını ve özlemlerini dile getirme niteliğinde— bir görünüm sağlar.

Sarp Kuray ve benzerleri istedikleri kadar, sınıf mücadelesi öğretisini —özel koşullardaki geçersizlik iddiasıyla— reddetsinler. Bizzat bizim şu satırlarımız; ayrılıkların köklü ve sınıfsal olduğu yolundaki görüşlerimiz; S. Kuray'ın iddialarını küçük-burjuva nitelikte değerlendirmemiz bile, S. Kuray'ın görüşünün iflasının kanıtıdır. Çünkü, bir taraf diğerini başka sınıftan olmakla ve sınıf çıkarını gizlemekle suçluyor, ve diğeri sınıfsal bir ayrılık bulunmadığı gerekçesiyle bunu reddediyorsa. Bizzat bu ret olgusu, bir sınıfın çıkarının, sınıf mücadelesi gerçekliği gizlenerek savunulmasından başka bir anlama gelmez.

Örneğin, 60 yıldır Finans-Kapital de **«Türk Milleti»**nin

(*) Doktor'un kitaplarına yabancı bir okuyucu **«600 yıllık gelenek»**; **«modernliğe atlama»** gibi bazı deyim ve kavramları yadırgayabilir. Biraz sabrederek okumaya devam etmesini dileriz. O deyim ve kavramların **Kıvılcımlı'da ne anlamda** kullanıldığı; **Sarp Kuray'ın sisteminde ne anlama** geldiğini ilerde yeri geldikçe inceleyeceğiz. Tabii Sarp Kuray'ın o deyim ve kavramlara yüklediği işlevin ne olduğunu görmekle kalmayacağız; bu **yüklenen işlevin objektif olarak ne anlama geldiğini** de göreceğiz.

—Sarp Kuray'ın doktorcuları gördüğü gibi— **«imtiyazsız sınıfsız»** bir kitle olduğunu; **«ruhça, inançca, kökence»** bir ayrılık bulunmadığını iddia eder. Bu mantıkla 141-142'leri Ceza kanunlarına koyar.

Finans-Kapital bir ayrılık görmediğine göre, ayrılıkların varlığını iddia etmek **«bölücülük», «kışkırtıcılık» olur.** Ayrı sınıfların varlığı iddiası, **«Uluslararası Komünizmin Komplosu»** olur. Sarp Kuray'ın mantığı içinde de, **«Uluslararası Komünizm»**in yerini **«Bezirgân politikanın tufası»** alır.

Ve nasıl Finans-Kapital, bu iddialarıyla İşçi Sınıfı üzerindeki en kanlı tahakkümünü gizlerse, Sarp Kuray ve benzerleri de aynı mantıkla **«bölücü bezirgânlara»**; Finans-Kapital'in bölücü komünist'lere yaptıklarını yapmaya kalkabilir.

Madem ki, işin kökeninde **«bezirgân tufası»** vardır. Buradan kolaylıkla, o bezirgânları, **«barbar»**ın zoruyla yoketme düşüncesine geçilebilir.

Örneğin, bugün Vatan Partisi'nin yönetimindeki **«bezirgânlar»**ın (Derleniş'in **«Megoloman»**ları) bir **«rönesans»** yapıp milleti **«tufaya»** getirdikleri; aralarında **«maddece, ruhça, inançca»** hiç bir ayrılık olmayan **«600 yıllık gelenekli» «Jön Türk»** barbarların birleşip **«modernleşmeye atlama»**larını engelledikleri; o halde, Vatan Partisi denen —bezirgânların rönesans yaptırdığı— medeniyete **«Barbar akınları»** yapıp, yıkmak gerektiği gibi provakasyonlara yatkın bir anlayış: Sarp Kuray'ın konuşmasında açıkça ifade edilmiş olmasa da, potansiyel olarak vardır.

Sarp Kuray, aktarılan bölümlerdeki sözleriyle, aynı zamanda, her türlü ideolojik mücadeleye kapalı bir sistem oluşturmaktadır. Çünkü, onun kendi mantığı içinde, yazılı teorik mücadele modern bir ortamda mümkün olur, halbuki, tufacı bezirgân politikası, modernliğe atlamayı engellemektedir! Vatan Partisi'ndeki yazılı tartışmalar, dergi ve gazetelerde yapılan eleştiriler mi? Bunlar, bezirgân medeniyetin kitapçıllığıdır. Sonra barbar dediğin «kitapsız»dır!..

Böylece, örneğin Komisyon Raporu'nun teorik bir eleştirisi, (yanlış bir açıdan dahi olsa eleştirisi), olanaksız kılınmaktadır. Teori düşmanlığı rasyonalize edilmektedir (Aklîleştirilmektedir.)

Burada, Sarp Kuray'ın görüşlerinin —«Doktorcu» olsun olmasın— diğer bütün küçük-burjuva eğilimlere göre bir ayrı yanı ortaya çıkmaktadır. Diğer küçük-burjuva «siyasetler» iyi kötü —**«bezirgânlık konağı»** gibi bir gerekçe bulamadıkları için— bir takım teorik tartışmalara, polemiklere girerler. Teori, strateji, taktik, örgüt konularında görüş getirmeye çabalarlar.

Ama Sarp Kuray'ın bakış açısından, bütün bunlar da gereksizleşirler. Ruhça, inançca, maddece bir ayrılıkları olmayıp ta, sırf «bezirgân politikasının tufası» yüzünden ayrı düşenlerle teorik mücadelenin anlamı olabilir mi? Bezirgânlarla da teorik mücadele yapılamaz, çünkü bir türlü «modernliğe atlanama» maktadır!

Somut siyasî paralolar mı? Varsa eğer, bir tek parola olur: Bezirgânlığa son vermek!..

Böylece, Sarp Kuray ve arkadaşları kitlelere önereceği politik sloganları bile olmayan; her şeyini V.P.'nin çökmesine bağlamış bir hareket durumunda kalırlar. Teori'ye yaban kalışlarıyla ve Marksizme objektif düşmanlıklarıyla, kendilerinin olumlu bir gelişim gösterme yolunu tıkarlar. **Kitleye** ve **teoriye yad** (uzak) kalış (bir küçük-burjuva kitle hareketi olma şansları dahi yoktur. Çünkü somut politik parolaları da yoktur. Bunu da gündemlerine koymamışlardır) giderek çürüyen, dejenere olan bir sekt olmalarına yolaçacaktır. **Kitle**'den ve **Teori**'den uzak duran, her küçük-burjuva hareket, yahut çete giderek Lümpen Proleter nitelikler göstermeye başlar.

Buraya kadar, sınıf mücadelesinin objektif varlığını inkâr etmenin —ki bu, sınıf mücadelesi öğretisini terkin gerekçesi olmaktadır— sonuçlarının nereye varabileceğinden; ne anlama geldiğinden sözettik. Şimdi, Sarp Kuray'ın ayrılıkları sınıf dışı nedenlerle «açıklama» metedonun, Hikmet Kıvılcımlı'nın görüşleriyle uzak yakın hiç bir ilgisi olmadığını kısaca gösterelim. Çünkü S. Kuray, bu metodunu sanki H. Kıvılcımlı'nınmış gibi kullanmaktadır.

Hikmet Kıvılcımlı, bir bilimsel sosyalist olarak, diğer politik çizgileri, ve partileri; politik ayrılıkları daima sınıf eğilimleriyle izah etmiş ve aksi yöndeki buluşlara; yani Sarp Kuray'inki gibi, sınıf mücadelesi dışı izahlara kesinlikle karşı durmuştur.

Örneğin daha 1967'lerde, sosyalizmin balayı günlerinde, Kıvılcımlı'nın TİP'e yönelttiği eleştiriler, kimi çevrelerde bir kişi çekişmesi gibi gösterilmeye çalışılıyordu. Madem ki hepimiz «sosyalist» idik ayrılıklar olsa olsa kişisel rekabet olabilirdi!..

Kıvılcımlı, 1970'de yayınlanan «Halk Savaşının Plânları»nda, bu tür itirazlara anıştırma yaparak, şöyle der :

«"DEMOKRATİK DEVRİM" parolası üzerinde durulması çok iyi oldu. Bir yanda kişi çekişmesi gibi gösterilmek istenen düşünce ve davranışların ÇERÇEVE'sini olsun açıkladı....» (S. 126)

Hikmet Kıvılcımlı, sadece ayrılıklara «kişi çekişmesi» gibi bakanlara karşı çıkmakla kalmamış; ayrılıkları, sapmaları sınıf eğilimleriyle açıklamayı başlıca ilke edinmiştir. Yol'da açıkça görüleceği gibi 50 yıl öncesinin 1920'ler, 1930'lar Türkiye'sinin siyasî çizgilerini de, hep sınıf bakış açısından açıklayıp eleştirmeye çalışmıştır. Ve hangi çizgiyi, hangi sapmayı ele alırsa alsın, onu Teori'si, sınıf ve ekonomi tahlilleri, taktikleri, Örgüt anlayışı gibi bakımlardan; sistematik bir şekilde eleştirmeyi daima başlıca metod olarak kullanmıştır.

Örneğin Ütopizm (Başlangıç) konağı, Teori'ce: «Kof»; Taktik'çe: «Boş»; Sınıf'a: «Kaygısız»; Örgüt'çe: «Yok»tur. Hazırlık (Kuyrukçuluk) Konağında ise, «Teori kırıntıcılığı ve sapıklığı»; Taktik «Dümdarlık (ardçılık) ve Pısırıklık»; «Sınıf sapıklığı»; Örgüt bakımından «İlkel» lik egemendir. Ve bizzat «Yol» adlı plâtform, aynı metodolojiyi izler.

Yarım yüzyıl öncesinin, modern sınıf ilişkilerinin çok daha geri olduğu 1920-30'lar Türkiyesinde bile (Sarp Kuray'ın zıddına) hiç bir ayrılık bir **«bezirgân tufası»** ile açıklanmaz. Antika ilişkiler, ayrılıkların nedeni değildir, **Biçimi**'dir. Kıvılcımlı, Bezirgân ilişkilerin sonuçlarından, ayrılıkların meşrebini, biçimini ele alırken sözeder. Örneğin Parti'de ve Ülke'de yazılı teorik mücadele tartışmasının, prensip tartışmasının yokluğundan yakınır ve bu yokluğu açıklarken. Ve bu çöl ortasında, **yokluk** içinde, teorik bir tartışmayı; prensip tartışmasını **var** eder. Yol'u yazar.

Peki. Sarp Kuray ne yapar? Modern bir teorik tartışma ortamı **var** iken; bu teorik tartışmaya hiç girmez; teorik tartışma; modern mücadele imkân ve gereğini **yok** eder. (Tabii kendisi için)

Bu durumda, diyalektik olarak zıddına döner. Kendisi, diğerlerini **«modernliğe atlama»**yı engellemekle suçlarken; objektif olarak modern prensipcil mücadelenin yolunu tıkar, engel olur.

Vatan Partisi'ndeki, ya da diğer «Doktorcular» arasındaki ayrılıkların, elli yıl öncesinin biçimleri içinde, hiç bir yazılı, teorik tartışmaya yer olmadan; dedikodu biçiminde sürmüş ve sürmekte olduğunu varsaysak bile; Kıvılcımlı'nın öğretisini sürdürmek isteyen bir kimse, en azından Yol'u yazan Kıvılcımlı'nın metodunu izler; ayrı tarafların görüşlerini eleştirir ve kendi teorik plâtformunu tartışmaya sunardı. Ancak böyle bir davranışla tarihin tekerleği ileriye doğru çevrilebilirdi.

Ama S. Kuray, ileriye giden tekerleği adeta geri döndürmeye çalışır. Çünkü, tartışmalar, tam da Kıvılcımlı'nın özlemini duyduğu; modern prensipcil mücadele içinde olmuştur.

Örneğin Vatan Partisi içinde, hemen hemen 15 günde bir yapılan ve 5-6 ay kadar süren, tüm üyelerin katılabildiği Parti Konferanslarında görüşler savunulmuştur. İstendiği takdirde teksir edilip tüm partililere dağıtılmıştır. Tartışmalar son derece heyecanlı ve sinirli bir havada geçmiştir. (Bu «sinirli», «heyecanlı» hava bile bir olumluluğun, modernliğin ifadesidir. R.S.D.İ.P. İkinci Kongresi'nde, birisi Lenin'e yine böyle gergin ve heyecanlı tartışmaları kastederek «ne kadar kötü bir Kongre!» der. Lenin'in buna cevabı ise, aksine «ne kadar güzel!» olduğu yolundadır.) Tartışılan konular, devrimci teorinin gerçekten en temel, en genel sorunları olmuştur. Hatta, karşılıklı hoşgörü ve medenî ilişkilerde öylesine bir başarı sağlanmıştır ki, belki de Türkiye Devrimci Hareketi'nin Tarihinde ilk kez, birbirleriyle kopuşacaklarını açıkça ilan eden iki ayrı çizgi, aynı gazete ve derginin sayfalarında, görüşlerini, herkesin kolaylıkla karşılaştırabileceği bir biçimde sunmuşlardır. Bu durum, Kongre'de ve Sonrasında da sürmüştür.

Bütün bu olgular, Vatan Partisi'ndeki tartışmaların, gerçekten Kıvılcımlı'nın özlediği gibi gerçekleştiğinin somut kanıtlarıdır. Yani modernliğin.

Modernlik olmasaydı dahi, yani tartışmalar ve ayrılıklar 50 yıl önceki metodlarla yürütülmüş olsaydı dahi, ayrılıklar yine 50 yıl önceki gibi, sınıf eğilimlerinden kaynaklanırdı.

Yanlız, Proletarya'nın ideolojisine karşılık düşen çizgi, hiçbir zaman, antika biçimler ve metodları kullanarak varolamaz. Antika metod ve biçimleri 50 yıl önce de kullanmamıştır, bugün de. Program, Strateji, Taktik, Örgüt, gibi başlıklar altındaki teorik platformunu; 50 yıl önce de (**«Yol»** da) yazılı olarak tartışmaya sunmuştur, bugün de (**«Komisyon Raporu»**nda). 50 yıl önce; sunulan plâtform hasıraltı edilebildi, bugün ise S. Kuray ve benzerleri bir «bezirgân tufası», bir «rönesans» kavramı ardına gizlenerek, aynı metodu başka şartlarda ve biçimde sürdürüyorlar. Ve, işte tam da böyle davranarak, antika küçük-burjuvalıklarını ele veriyorlar.

Ayrılıkları, «bezirgân politikasının tufası» olarak ilân edip, teorik tartışmadan kaçanlar; V.P.'nin bugünkü devrimci platformunu eleştirmeye yanaşmayarak; yani «susuş kumkuması»na uğratarak, politik tecrübe ve bilgiden yoksun kimi militanları «bezirgân tufası»na getirmeye çalışmış oluyorlar. Bezirgân'lıktan şikâyet bezirgânlığı örtmeye araç oluyor.

Hikmet Kıvılcımlı'da «antika»lık, «bezirgân»lık gibi kavramlar, «sınıf mücadelesi öğretisi»ni geliştirir; o mücadeleyi daha dakik, daha derin, daha kapsamlı olarak kavrama olanağı sağlar; özellikle Türkiye gibi ülkelerdeki sınıf mücadelesinin kendi özgü yanlarını, orijinalliklerini açıklamaya yarar. Sarp Kuray'da ise, «sınıf mücadelesi öğretisi»ni, yani Marksizm - Leninizmi, yani «Doktorcu»luğu terk etmeye ve bu terki gizlemeye yarar.

Hikmet Kıvılcımlı, «Tarih Tezi» ile Bilimsel Sosyalizmi; Marks, Engels, Lenin gibi ustalarca temelleri atılıp geliştirilmiş öğretiyi yıkıp yerine yeni bir şey koymuş değildir. Zaten bilimlerin evrimi de böyle olmaz. Yeni bir teorinin, yeni bir tezin yaptığı: eski bir binayı yıkıp yerine yenisini yapmaya benzetilemez. A. Einstein'in çok anlamlı benzetmesindeki gibi, bilimin gelişimi, bir tepeye tırmanmaya benzer. Hareket noktamız biz yükseldikçe küçülür ve gözden uzaklaşır ama yükseldikçe daha geniş bir alanı görebiliriz.

Kıvılcımlı'nın Bilimsel Sosyalizme sağladığı gelişim, böyle birşeydir. O bizim daha geniş bir alanı, daha ayrıntılı olarak görmemizi sağlamıştır.

Sarp Kuray'ın yaptığı ise, bilimsel sosyalizm binasını yıkmak, yerine kendi küçük kulübeciğini kurmaktır. Yanlız, bu kulübecik 1000 yıl öncesinin, çağına uygun düşen sazdan veya çamurdan malzemeyle değil; apartmanların inşaatında kullanılan bazı malzemelerin birbirine, bir kulübe inşa edebilecek tarzda, tutturulmalarıyla yapılmıştır. Bu kulübecik belki içinde bir sekt'i (tarikati) barındırabilir ve onları normal hava koşullarında belki yağmurdan, güneşten koruyabilir de. Ama Devrim Kasırgası bastırınca, böyle kulübeler param parça oluverir.

Okuyucu, Kulübe'den, Sarp Kuray'ın sistemini; apartman inşaatında kullanılan malzemelerden de, Kıvılcımlı'dan alıp işlevlerini değiştirdiği kavramları kastettiğimizi herhalde anlamıştır.

Şimdi, bu malzemenin (yani Kıvılcımlı'nın kullandığı ve geliştirdiği kavramların) işlevlerinin nasıl değiştirildiğini (yani kavramların anlamı ve içeriğinin nasıl tahrif edildiğini) ve kulübeciğin (Sarp Kuray'ın skolastik sisteminin) nasıl inşa edildiğini görelim.

II. DEVRİM TEORİSİNİN İNKÂRI

Sarp Kuray, nasıl sınıf mücadelesi teorisini reddediyorsa, aynı şekilde devrim teorisini de reddetmektedir. Ve nasıl, sınıf mücadelesi teorisini, reddedişini, «Doktorcular» arasındaki ayrılıkların sınıfsal olmadığı iddiasına dayandırıyorsa, benzer şekilde devrim teorisini reddedişini de, Türkiye'nin sosyal devrime kapalı olduğu iddiasına dayandırmaktadır.

Konuşmasında, bu görüşü açık açık aynen şöyle ifade ediyor:

«Bir sıkıntı dönemi yaşanıyor. Sıkıntı demek Türkiye'de medeniyetin sıkışması demek. Sıkıntı demek tekrar bazı güçlerin medeniyeti açması için göreve çağrılması demek. Sıkıntı demek Kızıldere demek. Sıkıntı demek Resneli Niyazi demek. Kuvayi Milliye demek. Yani sıkıntı Türkiye'de, TÜRKİYE GİBİ SOSYAL DEVRİMLERE KAPALI BİR ÜLKEDE ONUN ADINA SOSYAL DEVRİMLERE, YANİ SOSYO EKONOMİK YAPININ SIKIŞTIĞI NOKTADA ONU SINIFLARLA, PARTİLERLE AÇAMIYAN BİR TOPLUMDA KELLEYİ KOLTUĞA ALAN İNSANLARIN TEKRAR SİYASET ARENASINA ÇIKTIĞI DÖNEM DEMEKTİR.» (Biz majiskülledik)

Bu sözleri neresinden tutmalı? Herşey ortada. Sarp Kuray Türkiye'yi **«SOSYAL DEVRİMLERE KAPALI»** görüyor. Sınıflar, partiler **«adına»** sıkışmış **«sosyo-ekonomik yapı»**yı **«Jön Türk»** gelenekli **«insanlar», «kelleyi koltuğa alıp»** açmalı, diyor.

Bu görüşün, ne Kıvılcımlı'nın Türkiye devrimine ilişkin görüşleriyle, ne de genel devrim teorisiyle hiç bir ilgisi olmadığı açıktır.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 50 yıldır Sosyal Devrimi MÜMKÜN VE GEREKLİ görmüş; ve Türkiye'yi **sosyal devrime açık** gördüğü için de, bu sosyal devrimi yapabilecek TEK GÜÇ olan İŞÇİ SINIFI'nı devrimci bir **teoriyle** silahlandırıp; devrimci teorinin yolgöstericiliğinde hareket eden bir **proletarya partisi** etrafında örgütlemeyi, kendine, tüm hayatını verdiği başlıca iş edinmiştir. **Yol'**u bunun için yazmıştır. **Tarih Tezi,** bunun için (yani Türkiye sosyal devrimlere kapalı olduğu için değil, açık olduğu için; devrimi yapabilecek sınıfı daha yetkin bir Teori'yle silahlandırabilmek için) geliştirilmiştir. V.P. bunun için kurulmuştur... Tüm mücadele **«Teori ve Pratikte (Bilimli + Bilinçli + Kararlı) 30 İ ş ç i - K ö y l ü gönüllüsüne bağlanacak 300 kişilik a p a r e y (avadanlık) kadro çevresinde, 3000 ü y e l i Proletarya Partisini»** yaratma için yapılmıştır. Kıvılcımlı'nın tüm hayatına ve çalışmasına yön veren TEMEL FİKİR: Türkiye'nin **«sosyal devrimlere kapalı»** OLMADIĞI; aksine sosyal devrimin GEREKLİ ve MÜMKÜN olduğudur. Kendine «Doktorcuyum» diyen, «Sosyalistim» diyen herkes de bu temel fikirden hareket eder. Ve de etmelidir.

Bu **temel fikir** ortaya, **ülkenin ekonomi ve sınıf ilişkilerinin analizi** görevini koyar; bu analize dayanarak **asgari devrim programının** stratejisinin belirlenmesi görevini koyar; program ve stratejinin gerektirdiği **taktiklerin belirlenmesi** görevini koyar; böyle devrimci program ve taktiklere dayanan bir **devrimci partinin inşası** görevini koyar; proletarya'yı böyle bir parti etrafında örgütlemek için; **reformist hayallerle mücadele** görevini koyar; burjuva ve küçük-burjuva akımlara karşı **ideolojik mücadele** görevini koyar. Bütün bu teorik-politik içeriği işçi sınıfına ve devrimcilere **ulaştırmak**; işle, **günlük mücadelelerini örgütlemelerine yardımcı ve öncü olmakla** güvenlerini kazanmak için, bin-

bir ayrıntılı işle ilgilenmek görevlerini koyar. Bu binbir, pratik ve ayrıntılı işi **her şart altında sürdürebilmek;** sürdürebilmek için de **polise karşı mücadelede uzmanlaşmak** görevlerini koyar. Tüm bu ağır görevlerin altından başarıyla kalkabilmek için; entellektüel bakımdan **sürekli gelişebilmek;** insanlığın tüm bilim ve kültür mirasını **hazmetmek;** bunu o binbir pratik iş arasında başarabilmek için zamanını ve maddî imkânlarını **en verimli şekilde kullanmayı** öğrenebilmek; **beden direncini yüksek tutmak** görevlerini koyar...

Türkiye'nin **«sosyal devrimlere kapalı»** olduğu temel fikri ise, baştan aşağı Proletaryanın eğitilmesi ve örgütlenmesi görevine bağlı olan yukarıda sıraladığımız görevler silsilesini **gerektirmeyecektir.** Yani, Kıvılcımlı'nın yaptığı ve bizim de yapmaya çalıştığımız görevleri gerektirmeyecektir. Örneğin, **«Türkiye'nin sosyal devrimlere kapalı»** olduğu yolundaki bir görüşün, hangi sınıfın ideolojisinden kaynaklandığı konusunda proletaryayı ve kendini eğitme, aydınlatma görevini gerektirmeyecektir.

Türkiye'nin **«sosyal devrimlere kapalı»** olduğu temel fikri, bunalımı sosyal sınıflar **«adına»** açacak **Resneli Sarp'ların toparlanması** görevini gerektirecektir. Bu toparlanmayı engelleyen **«Tufacı Bezirgânların» tecrit edilmesi** görevini gerektirecektir. Tecrit edilmeleri için, onların nice bezirgân olduklarının herkese duyurulması görevini gerektirecektir. Dolayısıyla onların **kişilikleri hakkında** olumsuz düşünceleri yayma görevini gerektirecektir.. Bu tüm eleştirilerin **bilimsel değil ahlâkî** bir temele dayanmasını gerektirecektir. Bu da herkesin, yiğitlik, atılganlık gibi kategorilerle eleştirilmesini gerektirecektir. Ve diğer anarşist örgüt-gruplarda olduğu gibi, politik ve sınıfsal kategorilerin yerini; sınıf mücadelesinin yerini **«namuslular»** ile **«namussuzlar; «yiğitler»** ile **«korkaklar»** mücadelesi alacaktır. Dolayısıyla **«Devrimci»** kavramının içeriği değişecektir; dolayısıyla **«Parti»** den anlaşılan başka bir şey; —örneğin geleceğin **«yiğit»** ve **«namuslu»** insanlarının kardeşlik içinde yaşadığı ütopik **«komün»** benzeri bir şey— anlaşılacaktır. **«Kitle içinde çalışma»**, kitle içindeki namuslu ve yiğit görülen kişilerin devşirilmesi anlamına gelecektir. Kitle'nin eğitimi; ahlakî bir örneğe göre eğitime dönüşecektir. **«Ne Yapmalı»** okunduğunda, onda yalnızca, polise karşı mücadele tekniklerine ilişkin bölümlere dikkat edilecektir... v.s.

Tüm küçük - burjuva ideolojiler, aşağı yukarı hep aynı, yukarıda sıraladığımız özellikleri gösterirler. Sarp Kuray'ın onlardan tek farkı; aynı özü değişik; «doktorcu» kavramlarla süslü bir görünüm altında sunmasıdır.

Örneğin, diğer küçük - burjuva devrimcileri, Türkiye'yi **«sosyal devrime kapalı»** görmezler. Ama, diyelim ki, **«suni bir denge»** yüzünden devrim olmadığı; dolayısıyla bu dengeyi bozmak gerektiğini söylerler. Görünüşte, THKP-C kökenli hareketlerin dayandığı bu tür teoriler ile Sarp Kuray'ınki birbirine zıt gibidir. Biri sosyal devrimi mümkün görürken; öbürü kapalı görür. Birisi, işçi sınıfı adına **«ideolojik öncülü»**ğü yüklenir; diğeri sınıflar ve partiler adına **«sıkışmış yapıyı açma»**yı. Bütün bu ayrılıklar, **görünüştedir. Özde** aynıdırlar. Aynı devrim kavrayışına dayanırlar. Metedolojik yanlışları, devrim kavrayışlarındadır. Ayrılıkları, aynı «devrim» kavrayışını ayrı kavram silsileleri ve görünümler altında sunmalarında toplanır.

Küçük - burjuva devrimcilerinin, Toplum kavrayışları, Ortaçağ simyagerlerinin Madde kavrayışlarına benzer. Ortaçağ simyagerleri maddeyi değiştirebilmek için hangi metoda dayandılarsa, küçük - burjuva devrimcileri de aynı metoda dayanırlar.

Bilinir, ortaçağ simyacıları, taşı - toprağı altın yapmanın yolunu ararlardı. Bulacakları böyle bir şeyle, herşeyin altın yapılabileceğini düşünürlerdi. Bu sihirli taşa da **«feylesof taşı»** denirdi.

Ama, ortaçağ simyagerleri hiçbir zaman taşı altına çeviremediler. O **«feylesof taş»**ları taşı altın yapamadı. Çeşitli maddeler hakkındaki bilgileri derleyen; madde'yi değişmez bir şey olarak gören, klasik burjuva - metafiziğe dayanan kimya da taşı altın yapamadı. (Klasik kimyanın böyle bir sorunu da olmadı.)

Bugün insan, taşı altın yapabilir. Ama ne feylesof taşlarıyla; ne de klasik kimya ile. Atomların evrim yasalarını açıklayan Nükleer Fizik ile. İnsan, maddenin yasalarını keşfederek ve onlara uyarak maddeyi değiştirebilir.

Küçük - burjuva devrimcisi de, toplumu, ortaçağ simyacısının maddeyi kavradığı gibi kavrar; ve onu aynı metodla değiştirmeye çabalar.

Ortaçağ simyagerinin, maddenin evrim yasalarını bulma gibi bir sorunu yoktu; maddeyi açıklama gibi bir sorunu yoktu; küçük - burjuva sosyalistinin de Toplumun hareket yasalarını araştırma; toplumun objektif hareketini inceleme gibi bir sorunu yoktur.

Ortaçağ simyageri için taşı altın yapacak **«feylesof taşı»** ne ise, küçük - burjuva sosyalist için de **«zor»** veya «Parti» Toplum'u dönüştürecek benzer feylesof taşlarıdır.

Bu baylar için Toplum'un objektif yasalarının kavranması gibi bir sorun olmadığı için: Engels küçük - burjuva devrimcilerine **«Devrim simyacıları»** der.

Küçük - burjuva sosyalistlerinin dilinde, devrimci bir partiyi yaratmak; örgütlemek: ortaçağ simyageri için feylesof taşını bulmak neyse, aynı şeydir.

Kavrayış paralellikleri sürer gider.

Örneğin, ortaçağ «hayvanat ve nebatat» alimleri, sıçramalı bir evrim kavrayışına sahip olmadıklarından; değişmeyi büyüme; küçülme gibi kavradıklarından; erkeğin menisinde, insanın mikroskobik bir minyatürünü gördüklerini ciddi ciddi iddia etmiş ve bunun «resmini» bile çizmişlerdi!

İşte, küçük - burjuva sosyalistleri için de Parti, geleceğin **«adil»** toplumunun **«küçük»** bir minyatürüdür. Böylece, küçük - burjuva sosyalistlerinde, ütopya denemeleri, Parti kavrayışı içinde sürer gider.

Bütün küçük - burjuva sosyalistlerinin, devrim ve parti kavrayışları, hangi terminoloji ardına gizlenirse gizlensin, aynı skolastik kavrayış özelliklerini gösterir.

Sarp Kuray'ın sistemi için de durum aynıdır. Parti, **«modernliğe atlamış»** aydınların birliğidir. Modernliğe atlayanlar ise üstün ahlâkî ve insanî özelliklere sahiptirler!

Konuşmada, bu anlayış açıkça şöyle dile gelmektedir:

«Bildiğimiz doğru şu: Belli bir Aydın'lık, yani korkusuzluk, yani eşitlik, yani atılganlık, yalansızlık önlemi alınmazsa yanıbaşında korkaklığı, yanıbaşında yalancılığı, yanıbaşında eşitsizliği, yanıbaşında eşkiyalığı taşır.»

Kim bu **«Biz»**? Sarp Kuray gibi, **«sosyo ekonomik yapı»**yı sıkıştığı noktada açmak için, **«kelleyi koltuğa alıp»** çıkmış **«Proletarya Aydınları»**!

Bunların özellikleri neler? **«Korkusuzluk»**, **«eşitlilik»**, **«atılganlık»**, **«yalansızlık»** gibi hep ahlâkî; soyut bir **«insan özü»**ne yönelik kriterler.

Bunların **«önlemi»** nasıl alınır? **«Modernliğe»** atlanarak! **«Modernliğe»** nasıl atlayacaklar? **«Antikaca düşmanlığı»** bırakıp, tufacı bezirgânları etkisizleştirip, birleşerek!

Böylece Parti, eşit, atılgan, doğrucu, cesur insanların birliği; bugünkü pisliklerle dolu toplum içinde, geleceğin toplumunun küçük bir minyatürü olur!

Dikkat edilirse, buraya kadar hep, diğer küçük - burjuva devrimcileriyle birlikte Sarp Kuray'ın anlayışının **özü**'nü açıklamaya çalıştık. Bu öz, Toplum'un, Devrim'in, Parti'nin bilimsel olmayan; skolastik bir kavranışından ibarettir. Bilim yerine ahlâkçılığın geçirilmesidir.

Sarp Kuray'ın «öğreti»sinde, Hikmet Kıvılcımlı'nın geliştirdiği bazı temel **kavramlar; içerikleri değiştirilerek;** tahrif edilerek ahlâkçı bir sistemin; bir devrim simyacılığının kurulmasında **bir araç olarak** kullanılmaktadır.

Sarp Kuray, Tarihsel Maddeciliği; üretici güçler teorisini hiç anlamamıştır. Örneğin Kıvılcımlı, Barbar'ın (hür + eşit + yiğit + doğru) olduğundan sözederken; ahlâkî bir töz'den; soyut bir «insan özü»nden sözetmemektedir. Tıpkı, proletaryanın örgütleyici olması; sosyalizme anadan doğma yatkın olması gibi objektif ve ekonomi ilişkilerince belirlenmiş özelliklerinden sözetmektedir. Tıpkı, küçük - burjuvazinin kaypak olmasının, ahlâkî ölçütlerin, sınıfları tanımlamakta kullanıldığı anlamına gelmeyeceği gibidir.

Ama bir küçük - burjuva, küçük - burjuvazinin tutarsızlığı ya da kaypaklığını, nasıl ahlâkî bir eksiklik olarak görürse; onun diğer sınıflarla ilişki içinde objektif bir anlam kazandığını kavrama yeteneğinde değilse; aynı şekilde, Barbar'ın niteliklerini de, Soyut bir «insan özü»nün ifadesi olarak görür. Medeniyete, finans - kapital egemenliğine vs. «insan özü»ne ahlâka aykırı; insanları ahlâksız, korkak, yalancı yaptıkları için karşı çıkar.

Sarp Kuray, Kıvılcımlı'nın **Tarih Tezi**'ni sınıflı toplumlara **«Humanist»** bir karşı çıkış olarak anlamıştır. Ya da, kendi ahlâkî ya da humanist karşı çıkışına, Kıvılcımlı'da bir teorik temel bulduğunu sanmıştır.

İlginçtir. Murat Belge de, **Birikim**'de Hikmet Kıvılcımlı'yı böyle yorumlamış ve eleştirmeye kalkmıştı. Biri Kıvılcımlı'ya sahip çıkar, diğeri karşı çıkarken aynı şekilde yorumlarlar. M. Belge, Kıvılcımlı'yı «Humanizm»le eleştirirken, kendi humanist yaklaşımını ele veriyordu. Sarp Kuray da, Kıvılcımlı'ya Humanist ya da ahlâkçı bir yorumla sahip çıkarken, onu reddettiğini ele veriyor.

Onun için; aynı metodolojik yanlışlara dayandıkları için: Sarp Kuray'ın geleceğin modern toplumunun bir minyatürü olarak gördüğü Parti ile; Birikim'in utangaç bir tavırla öne sürdüğü Parti'nin **«yeni ve farklı toplumsal düzenin ön - biçimlenmesi»** olduğu anlayışı aynıdır.

Halbuki, Parti'yi geleceğin toplumunun bir minyatürü (**«ön biçimlenmesi»**) olarak görmek: Yumurta içindeki embriyonun küçücük, minyatür bir civciv olduğunu savunmak gibi bir şeydir.

Parti, bir **«feylesof taşı»** değil ama bir **«Nükleer Reaktör»**dür.

Nükleer bir reaktör, nasıl teoride Nükleer Fizik biliminin gelişmesini ve kavranmasını gerektirirse. Proletarya Partisi de, Bilimsel Sosyalist öğretinin gelişmesini ve kavranmasını ön gerektirir. Nasıl Elektrik bulunmadan Elektrik Lambası icat edilemediyse; nasıl Nükleer Fizik gelişmeden Nükleer reaktörler kurulamadıysa; devrimci teori olmadan da Proletarya Partisi kurulamaz. Devrimci Teori ise: Marks, Engels, Lenin, Kıvılcımlı tarafından kurulup geliştirilmiştir. Bu ustaların geliştirdiği teori hazmedilmeden, temsil edilemez.

Şimdi, Sarp Kuray'ın bu teoriyi ne derece hazmettiğini bazı kavramları uğrattığı tahrifatla görelim.

III. PARTİ'NİN GÖREVİ NEDİR?

Sarp Kuray, Türkiye'yi Sosyal Devrim'e kapalı gördüğüne göre; görev, sosyal devrimi yapacak tek güç olan proletaryayı eğitmek, örgütlemek ve yönetmek olamaz; sosyal sınıflar adına devrim'i yapacak olan «Proletarya Aydınları»nı gütmek olur. O halde, Parti, bu görev'i yapacak bir örgüttür! Konuşma'da bu fikir aynen şöyle ifade edilmektedir :

«(...) **Dr. Hikmet Kıvılcımlı bir parti organize etme mücadelesi, yani bir yanıyla 600 yıllık mücadeleyi bir takım Muhammetlere kaptırmamak, yani bizi bedevî olarak kullanıp yollarını açtırmamak, bizi Muhammet'lere kaptırmamanın mücadelesini yaparken, bir taraftan da nihaî olarak bu AYDIN MESELESİNİ, PROLETARYA AYDINLARI MESELESİNİ GÜDÜCÜ BİR PARTİ İNŞASI İÇİN ÇALIŞIYORDU.** (...) **Çünkü mekanizma olmadığı takdirde teori yeterli olmuyor. Mutlaka Dr. Hikmet Kıvılcımlı da bu konuda proletarya partisi meselesini zaten koyuyor. PROLETARYA AYDINLARININ YÖNLENDİRİLMESİ olayında PROLETARYA PARTİSİNİN OLMASI MESELESİNİ ÖNKOŞUL OLARAK KOYUYOR.»** (Biz Majiskülledik.)

«Proletarya Aydınları»nın **«yönlendirilmesi»** bir Proletarya Partisi'nin görevi **değildir.** Olamaz da. Kıvılcımlı da Parti'ye hiçbir zaman böyle bir görev yüklememiştir.

Proletarya Partisi, Proletarya'yı yönlendirir. Proletarya Bağımsız bir sınıf olarak davrandığı; bir güç; bir alternatif olarak varolabildiği zaman; ortada iktidarı almış olup ta dayanacak sınıf arayan **«Proletarya Aydınları»**nın, bu eyleminden, Proletarya kendi iktidarını kurabilmek için yararlanabilir.

Proletarya Partisi, Proletarya Aydınları'nı yönlendiremez de. Çünkü, o Proletarya Aydınları denen; gelenek - görenek üretici gücünün maddî ifadesi olan insanlar, çokluk küçük - burjuva aydınlardır. Küçük - burjuva ideolojisine sahiptirler. Proletarya ideolojisine bir yankı göstermezler. Onun özüne şerbetlidirler (Bağışıklıklıdırlar). Faraza, Sarp Kuray gibi, benimsediklerini söyledikleri zaman dahi, onu yanlızca bir görünüm olarak alırlar. Çünkü, herhangi bir aydın, ola ki, Proletarya İdeolojisini benimsediği zaman, bir burjuva ya da küçük - burjuva aydın olmaktan; ya da proletarya aydınları kategorisinden çıkar. Proletaryanın bir parçası olur.

Sarp Kuray ise, Kıvılcımlı'nın bu konulardaki fikirlerini ya hiç anlamamıştır ya da kasıtlı olarak tahrif etmektedir.

Sarp Kuray, Parti'ye sosyal devrimi yapacak devrimci sınıfı değil **«Tarihsel Devrim»**i yapacak olan **«Proletarya Aydınları»**nı **«yönlendirme»**, gütme görevi vermekle kalmaz. Parti'yi Proletarya Aydınları'ndan oluşturur.

Konuşmasında kendilerinin Proletarya Aydınları olduğunu söyler. Sonra Parti'de birleşebileceklerini söyler. Sonra da Parti'nin Proletarya Aydınlarını yönlendirme, gütme görevini başarmasını ister.

Hikmet Kıvılcımlı ise, (sanki Sarp Kuray gibilerinin aynı yanılgı veya tahrifatı yapacaklarını sezmiş gibi) aynen şunları yazar :

«Vurucu Güç: gerici iktidarı, sırası gelince, bir gecede vurup düşürebiliyor. Ondan sonrası öne geçen Ö z g ü ç ün niteliğine kalıyor. Bu nitelik karşı - devrimci ise, vurucu gücün devrimciliği amortize edilerek güme gider, nitelik devrimci ise Sosyal Devrim yörüngesine oturabilir. Demokratik Devrim Özgücü olan İşçi Sınıfı yanına konulan P r o l e t a r y a A y d ı n l a r ı deyimi, o devrimci v u r u c u g ü ç 'ün daha özel karşılığı olur. Vurucu güç: Proletaryanın kendi yapısı içine giren ö n c ü örgüt değildir.» (**«Halk Savaşının Plânları»**).

Herşey son derece açıktır. Kıvılcımlı'da **«Proletarya Aydınları»** tarihsel devrimci bir kategori olarak işçi sınıfının YANINA koyulmuş iken; Sarp Kuray'da İşçi Sınıfının İÇİNE; hatta partisinin İÇİNE konur.

IV. "PROLETARYA AYDINLARI" VE "AYDIN" KAVRAMININ KARIŞTIRILMASI

Sarp Kuray, yanlızca Parti Teorisini altüst etmekle kalmaz; **«Aydın»; «Proletarya Aydını»** gibi kavramları da, birbirine benzerliklerinden yararlanarak çorbaya çevirir. Kısaca görelim :

«Aydınlar hakkında birtakım lâflar edildi. Ahmet Cansızoğlu ağabey burada aydınlar dedi, birşey dedi. Marksizm bize, işçi sınıfına meseleyi aydınların taşıyacağını söylüyor. Aydın dendiği zaman Türkiye'de Pir Sultan atlanamaz. Aydın dendiği noktada Türkiye'de Celâlî isyanı atlanamaz. Belli bir tarihsel güç atlanamaz. Ve o aydınlar hakkında yazılmış Tarih - Devrim - Sosyalizm atlanamaz. Ve orada aydınların önlemi alınmadığı takdirde barbarlıktan bezirgânlığa geçtikleri atlanamaz.»

Herşey öylesine arapsaçına çevrilmiş ki, neresinden tutmalı?.. Örneğin, Kıvılcımlı nerede aydınların **«önlemini almaktan»** ya da **«barbarlıktan bezirgânlığa»** geçtiklerinden sözetmiş? Barbar, **«kitapsız»** olduğu için **«aydın»** olamaz. **«Aydın»** yani okumuş yazmış ise, bir medeniyet yaratığıdır ki **«barbar»** olamaz.

Bütün bunlar bir yana, Sarp Kuray, **«Aydın»** derken üç ayrı kategoriyi birbirine karıştırıyor...

Uç konuk ve bir konu

SOSYALİST'in 27 Mart 1979 tarihli 78'inci sayısında yapılan üç konuşma yer aldı. Biri Vatan Partisi'nin 1954 yılındaki kurucularından **Ahmet Cansızoğlu**; biri **Devrimci Derleniş** gazetesi adına **Ayhan Erkan**; biri de kendilerine **«Sarpçı»** diyen ve tabii «Doktorcu» olduklarını da ekleyen bir grubun veya hareketin lideri: **Sarp Kuray** olan üç konuğun da konuşmalarında ortak olan yan, konuk geldikleri ve konuştukları kongrenin tartıştığı konular ve konuların önemini zerrece **anlamamış** olmalarıdır.

Her üç konuşmacı da, daha işin alfabesi olan temel bir anlayıştan yoksundurlar. **Birlik** denen şey, **birlik kavramı** hakkında diyalektik bir kavrayıştan yoksun oldukları. Çok basit, ama diyalektik bir kavrayış gerektiren bir şeyi kavramamışlardır: Her **Birleşme**'nin bir **Bölünme** olduğunu; her **Birlik**'in aynı zamanda bir **Bölünme** olduğunu... Birlik'in tarafların **rızasına** ve **istemine** dayanan **gönüllü** bir davranışla kurulabileceğini; bu temel ve basit gerçeği kavramamışlardır. Ve proleter sosyalist anlayışa göre, **yanlızca** amaçlarda, taktiklerde, teori platformunda birliğin birlik oluşturmaya **yetmediğini; birlik anlayışında da birliği** gerektirdiğini anlamamışlardır. Diğer bir deyişle, Kongresine konuk olup birlik özlemlerini dile getirdikleri Vatan Partisi'nin Teori, Program, Strateji, Taktiği konusunda aynı anlayışta olsalar dahi, sadece birlik özlemlerini dile getirdikleri konuşmalardaki birlik anlayışlarıyla bile Vatan Partisi birliği içinde yer alamayacaklarını; Vatan Partisi'nden birlik anlayışında ayrıldıklarını kavrayamamışlardır. Çünkü, bugün Vatan Partisi, konukların aksine olarak «Bölünmeden» yanadır. Çünkü, Vatan Partisi, özellikle, **konukların dile getirdiği birlik anlayışıyla bir bölünmeden** yanadır.

Ama, her birlik nasıl bir bölünüklüğün; her birleşme nasıl bir bölünmenin ifadesi ve birlikten, birleşmeden yana olmak aynı zamanda bölünmeden yana olmaksa, her bölünme de bir birleşmedir. Ve bölünmeden yana olmak birleşmeden yana olmaktır.

Demek ki, sorun böyle bir bakış açısından koyulunca, birlikten ya da bölünmeden yana olmak değil, **hangi sınırlarda** birlik olunacağı, **kimlerle** birlik olunacağı önem kazanır. Sorunun, birlik üzerine tüm tartışmaların **özü** budur.

Vatan Partisi Kongresi'nin de özü bu olmuştur. Vatan Partisi bir Proletarya Partisi olup olmadığını tartışmıştır — ama Derleniş'çilerin anladığı anlamda değil. Bir Proletarya Partisi olmak için hangi sınırlar içinde olmak gerekir? Nasıl bir teorik taban, strateji, taktik ve birlik anlayışı gerekir? **Bölünme**, kalanların proletarya sosyalizmi ile **birleşmesi**; gidenlerin burjuva sosyalizmi ile **birleşmesi** olmuştur. Eğer **bölünme** olmasaydı, kalanlar burjuva sosyalizmi ile **birleşmiş**, proletarya sosyalizmi ile **bölünmüş**; en azından parti birliği için program, taktik, örgüt prensipleri birliği gerektiği yolundaki Lenninci ilkeyle **bölünmüş** olurlardı.

Burjuvazi, henüz geri, siyasî mücadelede pişmemiş işçileri daima «birlik birlik» diyerek kandırmaya çalışır. İşçilerin birliğe duydukları özlemi, birliğin içeriğini, kimle olduğunu gözardı ederek sömürür. Ve onları kendi burjuva birlik anlayışıyla birleştirirken, gerçekte proletarya ile, proleter birlik anlayışıyla böler.

Bilinçli işçi: durmadan «birlik» isteyenlerin ama buna karşılık birliğin sınırlarını —ki her sınır bir bölünmenin ifadesidir— sözkonusu etmeyenlerin, işçi sınıfının devrimci birliğinin düşmanları olduğunu bilen işçidir. Devrimci bir birliğin anca böyleleriyle bölünerek kurulabileceğini bilen işçidir. Yanlızca bu kadar da değil, devrimci bir işçi, devrimci bir **birliğin, yalnızca** «birlik» çığırtkanlarıyla **değil** bunlarla **uzlaşanlarla** da; bunlarla birlik kurulabileceğini düşünenlerle de **bölünerek** kurulabileceğini kavrayan işçidir.

Somutlarsak, Sınıf Bilincine ermiş bir işçi, Vatan Partisi üyesi bir işçi, **devrimci bir birliğin yanlız** burjuva sosyalistleriyle; **yanlız** konuklarla bölünerek **değil,** bunlarla aynı fikirde olmamakla beraber birlik olunabileceği düşüncesinde olanlarla da **bölünerek** kurulabileceğini kavramış işçidir.

Bu Leninci birlik anlayışıdır. Böyle bir anlayışa sahip olunmadan da Proletarya Partisi üyesi olunamaz.

Yazımıza Lenin'in şu veciz satırlarıyla son verelim :

«Liberal işçi politikacılarıyla, işçi sınıfı hareketini engelleyenlerle, çoğunluğun isteğine meydan okuyanlarla ne federal ne de başka bir biçimde birlik olmaz. Bütün tutarlı Marksistler arasında, bütün bir Marksist örgütten ve tavizsiz sloganlardan yana olanlar arasında, tasfiyecilerden bağımsız ve ayrı, birlik olabilir ve olmalıdır.

«Birlik büyük bir sorun ve büyük bir slogandır. Ama işçi sınıfı hareketinin gereksindiği M a r k s i s t l e r i n birliğidir. Marksistlerle, Mark sizm tahrifçileri ve muhalifleri arasında birlik değil.

«Ve birlikten sözeden herkese sormalıyız: Kiminle birlik? Tasfiyecilerle mi? O zaman birlikte yapacağımız hiçbirşey yoktur.» (V. İ. L., **«Birlik»**).

Ve biz de soruyoruz: Kiminle Birlik?

Burjuva sosyalistleriyle mi? Yani bizim Tasfiyecilerimiz sayılabilecek olan ve Kongre'de ayrılanlarla mı?

Yoksa Derlenişçiler, Sarpçılar ve başka türlü «doktorcular»la mı?

O halde sizinle dahi birlikte yapacağımız bir şey yoktur.

Uğurlar olsun!.. Ayrı yolların yolcusuyuz demektir.

Bir tek birlik olabilir. Kongre'nin kabul ettiği temel üzerinde birlik. Kongre öncesinde yayınlanan «Komisyon Raporu» ve sonrasında Sosyalist'te yeralan yazıların Teori, Program, Strateji, Taktik ve Örgüt Prensipleri plâtformu üzerinde birlik. Ancak böyle bir birlik proletaryayı burjuvazi ve küçük burjuvaziden böler. Ve Proletarya, burjuvazi ve küçük burjuvaziyle bölünmeden kendi birliğini sağlayamaz.

Bu basit gerçekleri kavramayan hiç de «Mark sist» ya da «Doktorcu»yum diye ortalarda dolaşmasın.

Evet, **«Marksizm bize işçi sınıfına meseleyi** («**meseleyi**» değil, bilimsel sosyalizmi) **aydınların taşıyacağını söylüyor.»** Ama Aydın var, aydın var. Marksizm, işçi sınıfına bilinci, sosyalist teoriyi götürecek olan aydınlardan sözederken, genel olarak aydınları değil; hatta burjuva ve küçük - burjuva sosyalisti (örneğin Sarp Kuray gibi) aydınları da değil; proletarya sosyalisti aydınları kastetmektedir.

Marksizm, bu proletarya sosyalisti aydınları, proletaryadan ayrı; proletaryanın yanında veya dışında birşey olarak ta görmez. (**«Proletarya Sosyalisti Aydın»** ile **«Proletarya Aydını»** bambaşka kategorilerdir. Biri proletaryanın ve Partisinin içindedir. Modern bir kategoridir. Diğeri dışında. Antika bir kategoridir. Sarp Kuray benzerliğinden yararlanarak bunları karıştırıyor.) Örneğin, Kıvılcımlı, bir sosyalist aydındır. Yanlızca kökence aydındır. Yoksa o proletaryanın lideridir, bir parçasıdır... Ve bir «Proletarya Aydını» da **değildir.**

Buna karşılık, örneğin Sarp Kuray, dün de bugün de bir küçük burjuva aydındır. Yanlız dün, toplumsal konumu bakımından küçük - burjuva bir aydın olmasının yanı sıra, **«Devlet Sınıfları»** geleneğinin bir taşıyıcısı olarak, bir **«Vurucu Güç»** işlevini görebilir, bir **«Proletarya Aydını»** sayılabilirdi. Bugün, varolan konumuyla ise, yanlızca bir küçük - burjuva aydındır. Ve dün de, bugün de hep proletaryanın **dışındadır. Hiç bir zaman** bir proletarya sosyalisti aydın **olmamıştır.** Çünkü, Proletarya ideolojisini hiç bir zaman savunmamıştır. (Yarın savunur mu? Onu bilemeyiz.)

Marksizm, İşçi Sınıfına bilincin dışardan verileceğinden sözederken, burada kullandığı «Aydın» kavramı, genel olarak Aydın tabakaların karşılığında değil; bilimsel sosyalist teoriyi hazmetmiş bir aydın karşılığında kullanır. Ve bu anlamda aydın, sanıldığından çok daha azdır. Böyle aydınlar, bugün Türkiye'de yalnızca Vatan Partisi'nde olabilir. Çünkü, yanlızca onlar, bugün Türkiye'de Bilimsel Sosyalist İdeolojiyi savunmaktadırlar. Dolayısıyla da, proletaryaya «meseleyi» yanlızca onlar taşıyabilirler. Yoksa, tabur - tabur, onbinlerce aydın çeşitli küçük - burjuva ve burjuva sosyalizmlerinin saflarını tıklım tıklım dodurmakta; işçi sınıfıyla bağlar kurmaya çalışmakta, hatta kurmaktadır da. Ama bunlar, Proletarya'ya Bilimsel Sosyalist İdeoloji'yi değil; Bilimsel Sosyalist Görünümlü, bilim dışı küçük - burjuva, burjuva sosyalizmlerini götürmektedirler. Ve öyledir ki, İşçi Sınıfına Bilimsel sosyalist ideoloji, bu aydınların işçi sınıfına götürdüğü **«mesele»** ile; ideolojik etkiyle mücadele içinde götürebilir.

Sarp Kuray, genel olarak, bir **toplumsal tabaka olarak:** Aydınlar ile **sosyalist öğretinin taşıyıcısı olarak:** Aydınlar'ı karıştırmakla kalmamakta; bir de **«Pir Sultan»**ları katarak, (katkının yanlışlığı, Pir Sultan'ın **«aydın»**lığı ya da **«Proletarya aydınlığı»** bir yana) **«Proletarya Aydınları»** ile her iki anlamda **«aydınları»** birbirine karıştırıyor.

Karıştırma'nın niteliği sanırız şöyle daha kolay anlaşılır:

Örneğin, **«Genel Olarak Sosyal Sınıflar»** kitabının modern ekonomi ile dolaylı yoldan ilgili insan kümeleri çerçevesinde ele aldığı: bir **toplumsal tabaka olarak aydınlardır.**

Örneğin, **«Ne Yapmalı»**nın 52, 53'üncü sayfaları; **bilimsel sosyalist teorinin taşıyıcısı olarak aydınlar** hakkındadır.

Olsa olsa, **«Tarih Devrim Sosyalizm»**, Proletarya Aydınları **«HAKKINDA»** sayılabilir. **«Tarih Devrim Sosyalizm»** ya da **«Tarih Tezi»** belki, bir dereceye kadar, **«Proletarya Aydınları» «hakkında»**dır ama **«Proletarya Aydınları» İÇİN DEĞİL, Proletarya İÇİN yazılmıştır.**

V. EKONOMİ TEMELİ

Sarp Kuray Doktorcu» olduğu için, Kıvılcımlı'nın Türkiye'ye ilişkin ekonomi tahlillerini de benimsediği iddiasında olsa gerektir. Ama, nasıl diğer kavramları aslıyla ilgisiz hale getirmişse, finans - kapital'in de ne olduğunu hiç anlamamıştır. Anlamadığı şu sözlerinden anlaşılıyor:

«Gene Türkiye'de bankaların ticaret bankalarından sanayi bankaları haline nasıl dönüştürüleceği tartışılıyor. Gene sermaye piyasası kanunları gündeme geliyor. Gene sanayiciler en bol konuşuyorlar...»

Bu sözleri sarfeden Ali Gevgilili değil, Sarp Kuray. Finans - kapital yok! **«Sanayiciler»** var! **«Ticaret bankaları», «sanayi bankaları»** var!

Türkiye'nin ekonomi, politika, kültür vs.'sinin egemeni: Finans - kapital kategorisi ile, bu, Burjuva iktisatçılarının kategorileri bağdaşmazlar.

* * *

Sarp Kuray'ın konuşmasının her satırında, Kıvılcımlı'nın öğretisinin tahrif edilişine tonlarca örnek bulunabilir. Biz burada en tipik olan bazılarına dikkati çektik. Biraz dikkatli bir okuyucu, kendi gayretiyle örnekleri çoğaltabilir.

Biz burada, bu tahrifatlarla uğraşmaktan ziyade, Sarp Kuray'ın kurduğu sistemin, «Doktorcu» görünümünün ardındaki **özü** özdeki nitelikleri çözümlemeye; ve bu niteliklerin ne gibi politik sonuçlara yolaçabileceğini göstermeye çalıştık.

Özetlersek, S. Kuray, özellikle Kıvılcımlı'nın kullandığı bazı kavramların anlamlarını çarpıtarak, bir küçük burjuva **«devrim»** ve **«parti teorisi»** kurmuştur. Bu teori'nin başlıca öz yanılgısı; Tarihsel Maddeciliği; Devrim Teorisini ve onlara bağlı olarak şekillenen Parti Teorisi'ni hiç kavramamış olmasında toplanır.

S. Kuray'ın **Toplum** karşısındaki tavrı, bir simyagerin taş karşısındaki tavrına benzer. S. Kuray'ın **«Parti»**si de, simyagerin **«feylesof taşı»**na; **Teori**'si de **Simya**'ya benzer. İkisi de **skolastiktir.**

Ta, başladığımız yere dönelim. S. Kuray, ayrılıkların **«bezirgân politikanın tufası»**ndan ileri geldiğini, yoksa arada **«maddece, ruhça, inançca... bir ayrılık olduğuna»** inanmadığını söylüyordu.

Bu eleştirimizi okuyan okuyucu kararını versin. Var mı, yok mu?

Ve bu eleştiri Var olduğunun bir yanıtı ise: Yine okuyucu karar versin...

Olmadığını iddia etmek ve ayrılığı **«bezirgân tufası»** ile «izah» etmek: hangi sınıfın değirmenine su taşır? Ne gibi sonuçlara yol açar? Ne gibi tehlikeleri potansiyel olarak içinde barındırır?..

Dedik ya! Okuyucu karar versin!

GENEL DEVRIM TEORISI

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Bilimsel Sosyalizm, sosyal bilimlerde bir devrimdir. Birikim biliminden Klasifikasyon bilimine; NASIL'ları TASVİR eden bilimden NEDEN'leri açıklayan bilime sıçrama ile TARİHSEL MADDECİLİK (DİYALEKTİK SOSYOLOJİ) gerçekleşmiştir.

Tarihsel Maddecilik Toplum'un hareketini yöneten yasaları açıklar. Ve toplum hareketinin ilk yasası; toplum hareketinin (evriminin) birikimlerle ve sıçramalarla yani DEVRİMLERLE gerçekleştiğidir. O halde toplumu ve evrimini açıklamak; DEVRİMİ açıklamadan olmaz. Onun içindir ki, bilimde bir devrim olan Bilimsel Sosyalizm, Devrimin Bilimidir.

Biz bilime ve Devrime inandığımız için, kendimize Bilimsel Devrimci anlamına gelebilecek Bilimsel Sosyalist demişiz. O halde bilimdeki devrimci (Tarihsel Maddeciliği) ve Devrimin Bilimini (Devrim Teorisini) iyi bilmemiz; bu konularda sağlam bir kavrayışa sahip olmamız; en temel kavram ve kategoriler hakkında açık ve derin bir kavrayışımız olması gerekir. Yoksa, bu en temel konulardaki yanlış bir kavrayış, (genel özelde varolduğu için) her adımda kafamızı bir yerlere çarpmamıza; giderek teoriye güvensizliğe, ilkesizliğe yolaçar.

Hikmet Kıvılcımlı'nın «Bilimsel Sosyalizmin Doğuşu» adlı 1970'lerde yayınlanmış, bugünkü kuşak tarafından bilinmeyen ve dünkü kuşakça da yeterince önemi ve değeri anlaşılamamış, hasılı: arada kaynamış, eserinden, Tarihsel Maddeciliği, Üretici Güçler Teorisini ve Devrim Teorisini anlatan bölümleri; yeni kuşakların eğitimi için olduğu kadar, eski kuşaklardaki yanlış kavrayışlarla mücadele edebilmek için yeniden yayınlıyoruz.

Bu bölümler, yanlızca eğitici değil; aynı zamanda büyük bir teorik öneme de sahiptirler. Tarihsel Maddeciliğin, Üretici Güçler ve Genel Devrim Teorisinin, en yetkin, en gelişmiş halinin, en doğru ve berrak açıklamasıdır.

Bazan Hikmet Kıvılcımlı'nın Sosyalist Teoriye ne gibi bir katkısı olduğunu soranlar oluyor. Bu katkının ne olduğu özellikle bu bölümlerde çok açıktır. Okuyucu bu bölümlerde anlatılan Tarihsel Maddecilik; Üretici Güçler ve Devrim Teorileriyle, çeşitli kurullar tarafından yazılmış TARİHSEL MADDECİLİĞİ anlatan kitapları; ya da Stalin'in Tarihsel Maddeciliğini karşılaştırabilirler. O zaman Lenin'in ölümünden beri, «Marksist - Leninist»lerin Marksizm - Leninizmi; tarihsel maddeciliği nasıl bayağılaştırdıklarını, biçimsizleştirdiklerini; Tarihsel Maddecilik görünümü ardında bir metafizik sosyoloji sunduklarını; buna karşılık Hikmet Kıvılcımlı'nın teorinin ustalardaki özünü nasıl koruyup geliştirdiğini kolaylıkla, ama biraz da hayretle ve şaşkınlıkla görebilirler.»

Marks-Engels'in başlıca buluşu: Sınıf güreşlerinin **sebepleri** ile **neticeleri'**ni (mantıkî sonuçlarını), bilimce aydınlatmaktan başka bir şey yapmaz. Gördük: bütün kuruntucu (ütopik) sosyalistler, işveren düzeninin her kusurunu üleşim (repartition) bozukluğunda buluyorlardı. Marks-Engels'e göre: sınıfların var oluşları da, üleşim, tüketim (consommation), vs. güreşleri de, hep: **«Üretim (production) un belirli tarihcil gelişimine bağlıdır.»** Üretimin gelişimi olduğu gibi kaldıkça: **üleşim** ve **tüketim** haksızlık ve adâletsizliklerinin de, ekonomik buhranların da krizlerin de), siyasî buhranların da (harplerin de), sosyal buhranların da (devrimlerin de) toplumcul ölçüde önüne geçmiye yer kalmaz.

Üretimin ne harplere, ne krizlere, ne ihtilâllere kapı açmıyacak biçimde şuurlu ve plânlı bir toplumcul düzene sokulabilmesi, birtakım iyi niyetli kişilerin yakıştırma insaniyetçi kuruntularıyla olamaz. Nitekim ne Eflâtun'un **Cumhuriyeti**, ne Campanella'nın **«Güneş Kenti»**, ne Thomas Morus'un **«Ütopya»** sı, ne Robert Owen'in **«Kooperatif»**i, ne Fourrier'nin **«Phalanstére»** i yedi bin yıldır özlenen insancıl düzeni kurmaya yetmemiştir.

MADDECİL ÜRETİM - RUHÇIL DÜŞÜNCE

Marks-Engels'in, bütün kendilerinden önceki görüşlerde devrim yapan keşifleri bir bakıma inanılmıyacak kertede basit, bir tek sözcük içinde toplandı: «ÜRETİM!» Daha önce bu neden kavranılmamıştı? Tarihte her medeniyet, hep kendinden önce gelip çökmüş medeniyetlerin kültür kalanaklarıyla düşünmiye başladığı için, **söz** (kelâm), **düşünce** ve **kültür** insanlara hep gökten inmiş bağımsız birer varlık gibi geldi. Düşünce sanki içinde yaşadığı toplumun maddî yapısı ile hiç ilgisi bulunmayan, insanüstü bir ilham kılığından bir türlü çıkamadı. Hele Batı medenîleşmesi, som Barbarların, çökmüş Antika Grek-Roma medeniyet kültürü ile doğrudan doğruya gözlerinin açılması demek olan **Rönesans'**tan kaynak almıştı. Onun için, matbaanın getirdiği yaman kültür devrimine rağmen, düşünceyi düşünceden başka hiç bir şeye bağlamamak, Batı'da büsbütün gelenekleşmişti.

Marks-Engels'in düşünceyi üretime bağlayışları kadar «Shel'i mümteni» sayılacak bir olay, Batılı kafasında hâlâ bir skandal yaratmaktan kurtulamadı. Oysa, İslâm medeniyetinin büyük tarihçisi ve sosyoloji müjdecisi İbn'i Haldun, sanayi ile medeniyetin, üretimle düşüncenin paralelliğini, yüzyıllar öncesi ortaya koyabilecek bir medeniyet gelişiminde yaşamıştı. Olay, en ufak ikircilik götürmez kertede gerçek ve açık bulunmasına rağmen, onu ispat için Marks-Engels'in uğradıkları güçlükler sonsuzdu. Boyuna en alfabetik gerçekleri göze batırmak zorunda kaldılar. Tarihöncesini henüz bilmedikleri sırada bile şöyle dediler :

«...Biçimi her ne olursa olsun, Toplum (Cemiyet: Société: Geselschaft) nedir? İnsanların karşılıklı aksiyonlarının (eylemlerinin) ürünüdür. İnsanlar, falan veya filân toplumcul biçimi seçmekte hür müdürler? Hiç te değil. İnsanların üretici melekelerinin (fakültelerinin) herhangi bir gelişim halini ortaya koyun: önünüze hemen bir ticaret ve tüketim biçimi çıkaracaktır. Üretimin, ticaretin, tüketimin herhangi derecedeki gelişimini ortaya koyun: önünüze hemen falan sosyal şekillenme biçimi, filân aile, «düzen»ler (tertip ve tarikatler) yahut sınıflar örgütü, tek sözle falan sivil toplum çıkacaktır. Falan sivil toplumu ortaya koyun: önünüze hemen sivil toplumun resmî deyimlenişinden başka bir şey olmayan filân siyasal devlet çıkacaktır. İşte B. Proudhon'un hiç bir vakit anlamıyacağı şey budur. Çünkü o, Toplum'a Devlet adını verir vermez, büyük bir marifet yaptığını sanıyor: Topluma, Toplumun resmî özeti adını vermektir bu.

«Sözkatımı yapmaya hacet yok ki, İnsanlar —bütün tarihlerinin temeli olan— üretici güçlerinin hür hakemi değildirler; çünkü her üretici güç, daha önceden edinilmiş bir güçtür, daha önceki bir faaliyetin ürünüdür. Böylece üretici güçler, insanların pratik enerjilerinin sonucu olurlar. Ama bu enerjinin kendisi, birtakım şartlarla kısıtlanmış durumdadır; insan: vaktiyle edinilmiş üretici güçlerle, yâni kendisinden önce varolmuş, kendisinin yaratmadığı, daha önceki kuşakların üretmiş oldukları sosyal biçimle hep o sınırlayıcı şartlar içine konulmuş bulunur.

«Sonradan gelmiş her kuşak, yeni üretim yaparken, kendisine ilk madde olarak yarıyan ve daha önceki kuşaklarca edinilmiş bulunan üretici güçleri hazır bulur; şu basit olayla insanların tarihinde bir bağlılık biçimlenir; insanların üretici güçleri ve dolayısıyle de sosyal ilişkileri sayesinde büyüyen bir insanlık tarihi biçimlenir. Bundan ister istemez şu mantık sonucu çıkar: insanların sosyal tarihleri, kendileri ister bilsinler, ister bilmesinler, hiç bir vakit insanların bireycil (ferdî) girişimlerinin tarihinden başka bir şey olmamıştır. İnsanların maddecil ilişkileri, bütün insan ilişkilerinin temelini biçimlendirir. Bu maddecil ilişkiler, içinde maddecil ve bireycil insan faaliyetlerinin gerçekleştiği zarurî biçimlerden başka bir şey değildirler.

«B. Proudhon, fikirlerle şeyleri birbirine karıştırıyor.» (Marks'tan Paul Annenkov'a: 28 Aralık 1848 tarihli mektup.)

ÜRETİM TABANI - ÜSTYAPI

İnsanlık kendini bildi bileli değişmiyen bir gerçek vardı: insanların duygu, düşünce ve dilekleri toplumun gidişini bir türlü belirlendiremiyor, değiştiremiyordu. Bir Medeniyetin doğması, ölmesi gibi, harplerin, isyanların, buhranların Toplumu alt-üst etmesi de insan istek ve dilekleri dışında olup bitiyor, sanki **«insanüstü»** güçlerle güdülüyordu. Hâlâ: Kazâ, Kader, Şans, Tesadüf, Talih ve ilh. deyimleri o acı gerçekten kaynak almıştı. İnsanların düzeni olan toplum, niçin insanların dileğine uymuyordu? **«İnsanüstü»** ne demekti?

Bir zamanlar, sapasağlam insanın ruh veya bedence hastalanması da **«insanüstü»** etkilere bağlanıyordu. Anatomi, Fizyoloji ve Hekimlik bilimlerinin araştırmaları: canlılar yapısını en ince ayrıntılarına dek yoklayıp oralarda anatomik yahut fizyolojik bozukluklar, normal olmayan **«maddecil değişiklikler»** bulunca, gerek ruh, gerekse beden hastalıklarının insanüstü veya tabiatüstü etkilerden gelmediği anlaşıldı. Her hastalığın az çok belirli **tabiî** sebepleri, dolayısıyle de **ilâçları** bulundu. Marks-Engels, Toplum anomalileri veya normal gidişleri karşısında: tıpkı anatomi ve fizyoloji bilgini hekim gibi davrandılar. Toplumun her şeyden önce **maddecil yapısını** incelediler. Canlıların anatomisi ve fizyolojisi gibi karşılıklı etki ve tepki yapan **maddecil yaşama** güçleri ve ilişkileri olmadıkça, ne **İnsan'**ın, ne de **Tarih'**in kalmıyacağı besbelliydi:

«Her türlü insan varlığının ve dolayısıyle de bütün Tarihin birinci prensibi şudur: İnsanların «Tarihi yapabilmeleri» için, yaşıyabilmeleri gerektir. (İnsanlar hep ölse: ne İnsan kalır, ne Tarih). Yaşamak için yiyecek, içecek, barınacak, giyinecek ve daha başka şeyler gerektir. Demek en birinci tarih olayı: o ihtiyaçları gidermek, maddî hayatın kendisini üretmektir. Tarih olayı da, her türlü tarihin temelli şartı da hakikaten buradadır.» (Die Deutsche Ideologie, p.p.R., dans M.E.A., s. 17-18).

Bu fazlaca «Kör körüne, parmağım gözüne» gibi gelen düşünce, fikir için fikir kuran «Aydınlar» adlı düşünce esnaflarının bulutlar arasında dolaşan ayaklarını yere değdirmek için şarttı. Tarihi anlamak için de ilk şart bu idi. Toplumun ve Tarihin kaba kaçmasın diye ağıza alınmak istenmiyen maddî hayatı içinde, Marks-Engels, tıpkı tabiat bilgini gibi, birbirlerini belirlendiren başlıca iki şey gördüler: 1 — **ÜRETİCİ GÜÇLER** (Müstahsil Kuvvetler), canlıların **FİZYOLOJİSİ** gibiydi; 2 — **ÜRETİM İLİŞKİLERİ** (İstihsal Münasebetleri), canlıların **ANATOMİSİ** gibiydi. Tabiat bilimleri ispat etmişlerdi: canlılarda Anatomi'yi biçimlendiren şey, Fizyoloji güçleridir (Organları yapan görevleridir). Bir canlı varlığın fizyoloji güçleri değişince, nasıl anatomi biçimleri de ona uygun bir değişikliğe uğrarsa, tıpkı öyle, Toplumun da fizyolojisi, görevleri demek olan **Üretici Güçler** değişti miydi, ister istemez ona uygun biçimde **Üretim İlişkileri** de değişecektir.

«İnsanlar varlıklarının sosyal üretimi sırasında belirli (muayyen), gerekli (zarurî) ve dileklerinden bağımsız (iradelerinden müstakil) birtakım münasebetlere girerler; bu üretim ilişkileri, maddî üretici güçlerin verili (mûtâ) bir gelişim seviyesine karşılık (uygun) düşer. Üretim ilişkilerinin topu birden Toplumun ekonomi yapısını biçimlendirir; bu gerçek taban (baz reel) üzerinde hukukçıl ve siyasal bir üstyapı (süperstrüktür) yükselir ve o üstyapıya belirli sosyal bilinç biçimleri karşılık düşer.» (K. Marks, **«Einleitung zu einer Gritik der Politischen Oekonomie»,** Önsöz).

Böylece, dönüp dolaşıyor, bütün insan ilişkileri ile bütün tarih olayları geliyor, kendilerini belirlendiren ve ayakta tutan ÜRETİM tabanına dayanıyorlar. Üretim deyince ise, onun temeli, yaratıcısı: **Üretici Güçler** oluyor. Toplumu anlamak için nasıl ilkin Üretimi kavramak gerekiyorsa, tıpkı öyle, Üretimi anlamak için ilkin Üretici Güçleri kavramak gerekiyor.

Üretici güçler ve üretim ilişkileri nedir? Doktrinin yarım yüzyıllık uygulamalarından sonra, Engels, Tarihöncesi'nin de bilimce keşfedilmesi üzerine, tabanla üstyapı için şu tanımı yapar:

«Tarihin beliriendirici temeli olarak baktığımız ekonomik ilişkiler deyince bu ad altında şunu anlıyoruz: Belirli bir Toplum insanlarının geçimlerini üretmelerini ve (işbölümü bulunduğu ölçüde) ürünlerini aralarında değiştirmelerini anlıyoruz. Demek bütün üretim ve taşıt tekniği bunun içindedir. Kavrayışımıza göre, bu teknik, aynı zamanda ürünlerin değişim (mübadele) yordamı gibi, ürün üleşimini (tevziini) de ve dolayısıyle, Kandaş toplum eridikten sonra, sınıflara bölünüşü de, dolayısıyle egemenlik münasebetlerini ve köleliği de, dolayısıyle Devleti, Siyaseti, Hukuku vs.yi de belirlendirir. Ekonomik ilişkiler sırasına, ayrıca, o münasebetlerin üzerinde geçtikleri coğrafya temeli de girer, ve çok kez yalnız gelenekle veya vis inertiae (atalet hassasıyle: durunç gücüyle) alakonularak daha önceki gelişim konaklarından beriye gerçekten aktarılmış kalıntılar da, ve tabiî gene her sosyal biçimi dışarıda çerçeveliyen ortam da girer.

«Söylediğiniz gibi, nasıl teknik, büyük payı ile bilimin durumuna bağlı ise, bilim de çok daha fazlasıyle teknik ihtiyaçların durumuna bağlıdır. Toplum birtakım teknik ihtiyaçlar duydu muydu, bilim on üniversiteden çok, bu ihtiyaçlardan yardım görür. Bütün Hidrostatik (su dengesi bilimi) **(Toricelli, vs.) hep 16 ncı ve 17 nci yüzyıllar İtalya'sındaki dağ sellerinin düzenlenmesi ihtiyacından çıktı. Elektrik üzerine mâkul birşeyler biliyor isek, bu, elektriğin teknik kullanımı keşfedildiğinden beri olmuştur. Ne yazık ki, Almanya'da bilimler tarihi yazılırken, bilimler sanki gökten düşmüşler gibi yazmak huy edinilmiş bulunuyor.»** (F. Engels: Heinz Starkenburg'a mektup, 25 Ocak 1894).

Hava fişeği Antika Çinlilerden beri biliniyordu.

Fişekle Osmanlı teknisyeni Sarayburnu'ndan Boğaz'a uçup, Padişah'tan «Hazreti İsa'ya selâm» götüreli hani olmuştu. Fişeklerdeki tepki gücüyle havasız uzayda yol alınabileceğini, Çar İkinci Aleksandr'a suikast yapan devrimci genç Rus mühendisi bulmuştu. Çar onu astı. Etüdleri ancak bugün, füzelerle yıldızlara uçak yapma tekniği gelişince, tozlu adliye arşivlerinden çıkartılabildi. Türkiye sanayii ecnebi eskilerini almak seviyesini aşmadığı sürece, kaç yüzyıllık jübileleri de icat edilse, Türkiye üniversitelerinden gerçek bilimcil, insanlık ölçüsünde değerli ne bir keşif, ne bir icat buyrultuyla çıkarılamadı.

ÜRETİCİ GÜÇLER - ÜSTYAPI İLİŞKİLERİ

Genel anlamıyla üretici güçler, herhangi akıldan kurulmuş bir spekülasyon ürünü, **«bilinç sözebeliği»**, **«muhtar felsefe»** yaratığı değildir. Gerçek bilimin gerçek bilgileriyle bulunan: pratikçe dupduru olmuş belli şartlar içinde gelişen maddi hayat güçleridir.

«Hayatın üretimi, çalışmakla kişi hayatının, döl yetiştirmekle başkasına ait hayatın üretimi, hemen çifte bir münasebet olarak gözükür: — Bir yandan tabiî bir münasebettir, öte yandan sosyal bir münasebettir... Bundan çıkan sonuca göre, üretim yordamı (istihsal tarzı), yahut belirli bir sanayi seviyesi: daima kollektif bir aksiyon (topluca eylem) yordamı veya belirli bir sosyal seviye ile ortaklaşa bulunur, ve kollektif aksiyon yordamlığının kendisi de «bir üretici güç» tür; insanların erişebilecekleri üretici güçlerin miktarı sosyal durumu şartlandırır; demek «İnsanlık Tarihi» daima, sanayi ve değişim (mübadele) tarihi ile bağlı olarak incelenmeli ve işlenmeli (ekilip biçilmeli) dir. (K. Marks, **Die Deutsche Ideologie,** s. 19).

Üretici güçlerle: üretim ilişkileri, üstyapı, bilinç biçimleri arasındaki karşılıklı etki-tepkilerin gerçek tarihte görülen binbir örneği sayılmakla bitmez: **«Büyük çizgileriyle taslaklaştırılacak olursa: Asyalı, Antik, Derebeyi, İşveren üretim tarzları, sosyal ekonomi biçimlenişlerinin bir o denli ilerleyici çağları diye gösterilebilirler.»** (K. Marks, **Einleitung zu...,** Önsöz).

İlkokul çocukları için yapılmış klasik sıralama şöyledir: Eldeğirmeni denilen **üretici güç:** köle-efendi **üretim ilişkilerini** yaratır; o ilişkilerin topu birden köle ekonomisi denilen gerçek taban (maddî esas) olur; bu gerçek maddî ekonomi tabanının üzerinde köle-efendi hukuku, köle-efendi siyaseti ve ilh. dan derleşik bir üstyapı doğar; o üstyapıya göre de köle-efendi kültürü, köle-efendi zihniyeti ve ilh. adlarını alabilen **sosyal bilinç biçimleri** topluma yayılır... Su değirmeni denilen **üretici güç**: toprakbent köylü ile derebeyi arasındaki **üretim ilişkilerini** yaratır; o münasebetlerin topu birden, derebeylik ekonomisi denilen **gerçek taban** olur; bu gerçek maddî derebeyi ekonomisti tabanının üzerinde derebeyi hukuku, derebeyi siyaseti ve ilh.dan derleşik bir üstyapı doğar; o üstyapıya göre de derebeyilik kültürü, derebeyilik zihniyeti ve ilh. adını alabilen **sosyal bilinç biçimleri** topluma yayılır... Buhar makineli değirmen (değirmen fabrikası) denilen **üretici güç**: işçi - işveren arasında görülen **üretim ilişkilerini** yaratır; o ilişkilerin topu birden topluma kapitalist (işverenci) ekonomisi denilen **gerçek taban** olur; bu gerçek maddî işveren ekonomisi tabanının üzerinde işveren hukuku, işveren siyaseti ve ilh.dan derleşik bir **üstyapı doğar;** o üstyapıya göre de işveren kültürü, işveren zihniyeti ve ilh. adlarını alabilen **sosyal bilinç biçimleri** topluma yayılıp egemen olur.

Tabiî bu, alfabetik didaktik şemadır. Yedi bin yıllık Medeniyet Tarihi, yeryüzünün heryerinde her topluma göre az çok değişik, üretici güçlerin çeşitleri kadar çok, binbir ara örnekler vermiştir. Hepsinde de en derin ve **en son duruşmada** boyuna ağır basıp son sözü söyliyen üretici güçlerle kendilerine uygun üretim ilişkileri toplumun **ekonomi tabanını** kurar; hukuk, siyaset üstyapısı ile kültür, zihniyet vs. bilinç biçimleri toplumun **üstyapısını** yapar. Gerçi, bu iki katlı dört apartmanlı toplum gerçekliklerinin hepsi de zaman içinde bir yol kurulduktan sonra, birbirlerine karşılıklı etki-tepkilerde bulunurlar. Ancak, birbirlerini en son duruşmada **belirlendirme** (determine: tayin etme), gerektirme (zarurileştirme) bakımından bu etki-tepkilerden bir hiyerarşi vardır. Bütün tarih boyunca insanların sanmak istedikleri gibi, o hiyerarşinin işleyişi **yukarıdan** (bilinç biçimlerinden) aşağıya (siyasete, hukuka, üretim ilişkilerine ve en sonunda üretici güçlere doğru inerek toplumun alınyazısını çizmez; tersine, **aşağıdan** (üretici güçlerden) üretim ilişkilerine, oradan hukuka, siyasete ve ilh.a, oradan da kültür zihniyet vs. gibi bilinç biçimlerine doğru çıkan etkilerdir ki, **en son duruşmada** hep toplumun alınyazısını çizer. Hiç değilse bugüne dek, **son söz:** Üretici Güçlerin olmuştur.

«Maddî hayatın üretim yordamı genel olarak sosyal, siyasal ve moral hayat gidişini (yaşama prosesini) şartlandırır. İnsanların varlıklarını (gerçekliği) belirlendiren: İnsanların bilinci değildir; tersine, insanların bilinçlerini belirlendiren: sosyal varlıkları (gerçeklik) tir.» (K. Marks, **Einleitung zu...** Önsöz).

Onun için insan, kendi eserine, kendi bilincine hükmedemeyişi karşısında: kazâ, kader, tesadüf, talih ve ilh. gibi uyduruk hipotezlere sarılmak durumunda kalmıştır. Tarihte hep insanlar şeylerle oynarken, bir gün ansızın şeylerin canavarlaşmışça insanları ezip çiğneyivermesi bundandır. Modern çağa gelinceye değin geçmiş bütün Tarihin, ön tarihin, tarih öncesinin «bilinçsiz», «bilince karşı» gidişi, daha doğrusu: toplum gidişine insan bilincinin bir türlü karışamamış, ne denli karışırsa karışsın en sonunda yenilmiş bulunması, Tarihcil Maddecilik görüşünün çürütülemez belgesidir.

Bu görüş, insanın elini kolunu bağlıyan bir mukadder-meş'um **fatalizm midir?** Hayır, tersine: insanı ilk defa **gerçekten hür** davranışa götüren bir **belirlendiriş** (determinizm) dir. Yıldırım izah edilmedikçe yıldırımdan sakınılamamıştır. Yüksek yapılara yıldırım düşmesi, Tanrının insan gururunu cezalandırması gibi görüldükçe, insanlık bir avuç hurafeciyi başına belâ etmekten başka ne kazanmıştır? Yıldırımın belirliliği öğrenilince, bir küçük «siper'i sâika» insanlığı her türlü yıldırımdan kurtarmıştır.

DEVRİM TEORİSİ

Sosyal **Birikim Bilimi**'nin **Bölümlenim** (Classification) **Bilimi** düzeyine çıkması, gerçek bilimin görevini de ortaya çıkardı. Bilim, keyif veren bir bilgiçlik veya bilginlik taslamak için yaratılmamıştır. Tam tersine, bilim, kavranılan olayları en insancıl ölçüde yararlı değişikliklere uğratmak için yaratılmıştır.

Sosyal olayların insancıl yararlıkta değişikliklere uğraması DEVRİM adını alır. Sosyal Bilim, **Bilimcil Sosyalizm** düzeyine yücelir yücelmez, yaptığı gerçek yorumlamalardan sonra, o yorumlamaların açıkladığı **Sosyal Kanunlara** uygun bulunan değişiklikleri, yâni **Sosyal Devrim**'leri de aydınlığa kavuşturacaktı.

Onun için, Bilimcil Sosyalizm, kendi teorik temellerini atarken, o temellerden kaçınılmazca kaynak alan **Sosyal Devrim'**in de kanunlarını bulmak zorunda kaldı. Sosyal her **olay** gibi **Devrim** de kör tesadüf, yahut doğa-üstü, insan-üstü esrarengiz güçlere bağlanamazdı.

DEVRİM : KİŞİ BİLİNCİ

İnsan bilinci istediği kadar çırpınsın, toplum gidişini kendi ekonomi temeline göre gittiği yoldan şaşmaz. Toplumun azçok durgun görünen, yavaş yavaş ilerlediği birikiş çağlarında (tekâmül: evrim çağında) olduğu gibi, Tarihin büyük alt-üstlüklerle ansızın kalıp ve deri değiştirdiği atlayış çağlarında (inkılâp: devrim çağında) dahi, olaylar üzerine söylenen ve düşünülenler bize problemin içyüzünü açıklayamaz :

«Nasıl bir kişi, kendisi hakkında beslediği fikirle yargılanamazsa, tıpkı öyle, bir altüstlük çağı da kendisi hakkında beslediği bilinçle yargılanamaz: tersine, sosyal bilinç maddecil hayatın zıtlıklarıyle, yâni sosyal üretici güçler ve üretim ilişkileri arasında var olan ihtilâfla izah edilmelidir.» (K. Marks, **Einleitung zu...,** Önsöz).

Bütün 18 inci yüzyıl filozofları Derebeyiliği yerin dibine batırırlarken, hep **«Akıl»** uğruna konuştular; Derebeyilik yıkılıp yerine İşveren düzeni kurulunca, aklın almıyacağı zıtlık ve çelişmelerle karşılaşıldı. 19 uncu yüzyıl sosyalistleri bu sefer yeniden **«Akıl»** adına dünyaya düzen vermeye çalıştılar; bugün hepsinin dedikleri **«Ütopya»** (kuruntu) sayılıyor. Son Osmanlı felsefesi şu mısra'la özetlendi:

«Zahirde görüp bizleri sanma ukalayız,
Biz bir sürü akıl sıfatında budalayız!»

İnsan kadar bilinçli bir varlık neden Tarihin oyuncağı olmuştur? Tarih insanların kendi eserleri değil midir?

«İnsanlar tarihlerini kendileri yaparlar, ama onu serbestçe, kendi seçtikleri şartlar içinde değil, geleneğin miras bıraktığı, doğrudan doğruya verili şartlar içinde yaparlar. Ölü kuşakların geleneği, yaşıyanların beyni üzerine kâbus gibi çöker.» (K. Marks, **«Der Achtzehnte Brümaire des Louis Bonaparte»,** s. 7, 1852, Stuttgart). **«İnsanların geçim araçlarını üretiş yordamı, ilkin, daha önce var olan ve yeniden üretimi gereken geçim araçlarına bağımlıdır.» «Devletin sosyal örgütlenmesi hep belirli bireylerin hayat felsefelerinden sızıp çıkar, ama bu bireylerin belirliliği onların kendi gözlerine, yahut başkalarının gözlerine göründükleri gibi değildir, gerçekte oldukları gibidir, yâni maddî olarak etki ve üretim yaparlarken nasılsalar öyledir; o sırada ise onlar, iradelerinden bağımsız ve maddî, belirli sınırlar ve şartlar içinde etki yaparlar.»** (K. Marks, **Die Deutsche Ideologie,** s. 10).

Toplum, her kişi doğmadan önce kurulmuş bir düzendir. Doğan kişi, yaşamak için önce çevresinde hangi şartları bulursa onlara göre üretim ve etki yapmaya mecburdur. «Kader» budur. Bir insanın anesinden doğarken yaşıyacağı hayatı değiştirmesi beklenemez. Ancak, önceden belli bulunan üretim temelinde, olduğu gibi kalmak yoktur. İnsanoğlu toplum içinde üretim güçlerini boyuna geliştirmekten geri kalmamıştır.

«Toplumun maddecil üretici güçleri bir kerteye değin gelişince, o güne dek kozası içinde yattıkları üretim ilişkileriyle, yahut o ilişkilerin hukukça deyimlendirilmesi demek olan mülkiyet münasebetleriyle zıtlığa düşerler. O anda var olan üretim ve mülkiyet ilişkileri, vaktiyle üretici güçlerin gelişim biçimleri iken, şimdi artık o güçlere engel olmaya başlarlar. O zaman bir sosyal devrimler çağıdır başgösterir. Ekonomi temelinin değişmesiyle birlikte, bütün o muazzam üstyapı az çok çabuklukla devrilir.» (K. Marks, **Einleitung zu...,** Önsöz).

Marks-Engels'in sosyal devrim anlayışı budur. Sosyal Devrim şu veya bu kişinin, yahut partinin, hatta bütün insanların önceden düşünerek, taşınarak, propaganda ve tahrikât yapmalarıyle yaratabilecekleri bir altüstlük değildir. 17 nci yüzyıldaki İngiliz Devrimi gibi, 18 inci yüzyıldaki Fransız Devrimi de göz önüne getirilsin. İngiliz Devrimi'nin sembolü olan Cromwell, 39 yaşında Komüne seçildiği halde, **«Piskopos Laud, Püritenlere karşı öyle müfritçe bir koğuşturma açtı ki, başarıdan umudunu kesen Cromwell, reformculardan birçoğu ile birlikte Amerika'ya kaçmak üzere gemiye bindi.»** (Jeudy-Dugour: **«Histoire de Cromwell»,** 1872, Paris, s. 7). Marks-Engels zamanına dek bütün devrimlerde devrilenler de, devirenler de hep böyle **«uykuda-gezer»** kahramanlardı. Sosyal devrimleri kahramanlar yapmadı, kahramanları sosyal devrimler yaptı.

Bu bakımdan sosyal devrimlerde şu veya bu kişileri, partileri suçlamak hiçbir işe yaramaz. Sosyal Devrimi durdurmak mı istiyorsun? Namık Kemal: «Çalış idraki kaldır muktedirsen âdemiyetten!» demişti: bu, 18 inci yüzyıl akılcı filozofluğudur. Yanlış. Elinden gelirse: Çalış, üretici güçlerin gelişimini kaldır... Yoksa, Tarihin bütün zorbaları «âdemiyetten idraki» her zaman bal gibi kaldırabilmişlerdir. Yedi bin yıldır insanlıktan idraki kaldırma zanaatinin adına **Siyaset** denilmiştir. Hangi hayvan türü insanın başından geçen köleliklere kendi cinsi içinde katlanmıştır? Ona rağmen en büyük zulüm çağları, en yaman sosyal devrimlerin şafağı olmuştur.

Bugünkü üstün propaganda imkânları insanda «idrak» mi bırakmıştır? Faşizm, idraksizliğin en son perdesini, en ileri (İtalya, Japonya, Almanya) gibi ülkelerde «Milli bilinç» mertebesine yükselebildi. Bu idraksizlik şahaseri: yeryüzünün en geri ve en bilinçsiz (Çin, Hindistan, Endonezya) gibi ülkelerin de milyarlarca insanın sosyal devrim tufanları kopartmasından başka ne sonuç verebildi? En büyük devletler, en geniş nüfus kalabalıklarının idraklerini turşuya çevirebildikleri ölçüde, dünyanın deri değiştirmesini kışkırtıyorlar. Amerika'da Ak derililerle aynı otobüse binmelerine dayanılmıyan Kara deriliiler, Afrika'da her yıl on onbeş bağımsız devlet kuruyorlar. Çünkü: üretici güçler atomdan çekirdeğine atlamış bulunuyor bir kere.

DEVRİM : SINIF BİLİNCİ

Devrimlerde hiç mi bilincin rolü yoktur?

En derindeki üretici güçlerle en yüksek bilinç biçimleri arasında karşılıklı etki-tepkiyi, Marks-Engels, teorisi ve pratiği ile ispat etmiştirler. Marks-Engels'e göre, bilinç biçimleriyle üretici güçler gibi, ikisi ortasında gelişen ekonomi temeli ve üstyapı ilişkileri de, bir canlının anatomisi ile fizyolojisi arasında yaylanan en keskin **etki-tepki** ilişkileri biçiminde canlıdır. Bütün o karşılıklı toplum güçleri hep birden, tıpkı yüksek cebirin iki yanlı kurallarına göre işlerler: mânevi ilişkiler maddî ilişkilerle denkdeğerliktedirler.

Üretici güçlerin **«en son duruşmada»** kesin hükmü, insanı otomat yahut bitki veya hayvan yapmaz. Bir canlının yeni çevre şartlarıyla uğradığı fizyolojik değişikliklerin, o canlı türün özel anatomi sistemini en sonunda yok ederek, yerine başka bir canlı türün özel anatomi sistemini geçirmesi kaçınılmaz kuraldır. Ancak, çevre şartları ne denli değişirse değişsin, bir canlı türün fizyolojisi, o canlı tür yok oluncaya değin, o canlı türün anatomi çerçevesi içinde gelişir. Toplumda da, şu veya bu şartlarla üretim güçleri ne denli değişirse değişsin: var olan üretim ilişkileri, ekonomi temeli, üstyapı ve bilinç biçimlerinin çerçevesi içinde gelişir. Üretici güçler ve ekonomik sebepler: ne olurlarsa olsunlar, insanın **insan** olarak kaldığı sürece bilinçli bir **«üretici güç»** oluşunu ortadan kaldıramazlar. Üretici güçler içinde en canlı ve en aktif olanı, insanın kendisidir. İnsanınsa bütün hayvanlardan farkı, yalnız organlarıyla değil, bu organ-

lar içinde neçeliği ve niceliği (kemmiyeti ve keyfiyeti) en farklı olan beyninin işleyişiyle özetlenir. Üretici güçlerde, üretim ilişkilerinde, üstyapıda: hiçbir değişiklik olmaz ki, insan bilinci ondan etkilenmesin ve ona karşılık tepki göstermesin. İnsanın kendisi: Üretici güçlerle bilinç biçimlerinin buluştukları en yüksek sentezdir.

Üretici güçler tek-yanlı işlemezler: bir yığın alışılmış bilinç biçimlerini hiçe sayarken de, başka bir yığın alışılmadık bilinç biçimlerini yaratırken de, emsalsiz bir matematikle işlerler.

Bütün matematik kuralları diyalektiktir: artı (müspet) değer ne denli doğru ise, eksi (menfi) değer de en az o denli doğrudur. (Aksi dâva dahi sahihtir.) Bir dünyada üretici güçler üretim ilişkilerini çatlatacak duruma geldiler miydi, artık dâhi kişiler, kahramanlar değil, partiler, sosyal sınıflar değil, tümüyle insanlık istediği kertede duyu, düşünce ve dilekleriyle karşı çıkmaya çabalasın, Devrim er geç herkesi şaşırtan bir sürprizle patlak vermenin yollarını, bu yolda yürüyecek insan kümelerini ve insan bilincini bulur. Sosyal fikirlerle, onları gerçekleştirecek insanlar kendiliğinden ortaya çıkarlar.

«Onun için, insanlık hiçbir vakit çözümliyebileceği problemlerden başkasını önüne koymaz; çünkü, daha yakından bakılacak olursa, boyuna görülecektir ki, problemin kendisi de ancak onu çözümleyecek maddecil şartlar artık var olduğu veya hiç değilde var olmak üzere bulunduğu zaman kendisini gösterir.» (K. Marks: **«Einleitung zu...»**, Önsöz).

Şair: «Toprak, eğer uğrunda ölen varsa vatandır» demiş. Sosyal problemler, onları omuzlarına alacak insan kümeleri varsa gerçekleşir. Bütün Antika Tarih boyunca —kendileri insan yerine konmak istenmiyen— Orta ve Yukarı **Barbar** insanlar, kafalarında doğan fâtihlik ve zafer ülküsüyle, kendileri de niçin olduğunu sezemedikleri için, çok kez Tanrıcıl bir itilişle (Cezbe, İlham, Rüya, Fal, Kehanet ve ilh. ile) yola çıkarak Tarih sahnesine atıldılar. Geliştirebileceği üretici güçleri son kertesine dek üretmiş bulunan eski üretim ilişkileri çerçevesi içinde kaldıkça artık bir adım daha ileriye gidemiyecek duruma düşmüş muazzam medeniyetlerin, «Tufan» ı andırır **«Tarihcil Devrim»** lerle, altlarından girip üstlerinden çıktılar.

Bezirgân ekonomi: Tarihte **«tekerrür»** sanılan o dönüp dönüp yeni baştan başlamalarla, bilinen yeryüzünü («Eski Dünya» yı) baştan başa kapladığı zaman, insanlık o **neçelik** (kemmiyet) birikiminden (bezirgân gelişimin evriminden) yeni bir **niceliğe** (keyfiyete) atlıyacaktı. O zaman, sanki, Yakındoğu'dan Büyük Britanya adasına dek önüne geçilmez ilerleyişini başarmış bulunan üretici güçlerin keskin bilinci belirdi. Bu bilinç, pek ters huylu, tersin tersi, ama bilinç namusunu hayatiyle dahi değişmiyen kıvrak bir «saf kan İngiliz» in ağzında destanlaştı: Roger Bacon, 7-8 yüzyıl öncesinden, geleceğin bütün üretici güçlerini (Buhar-makinalı Gemileri, Otomobilleri, Uçakları) gözüyle görmüşçe anlattı:

«Kürekleri bulunmayan denizciliğe elverişli makinalar olacak, ırmaklara ve okyanusa uygun büyük gemiler, bir tek adamın güdümüyle, gemiler dolusu adamla olduğundan daha hızlı ilerliyebilecek; gene öyle arabalar yapılacak ki, bunlar çeki hayvanlarının yardımına hiç yer kalmaksızın, cum impeto instimoebil; tıpkı eskilerin savaş yaptıklarını sandığımız orakla cihazlanmış arabalar gibi hareket edecekler; uçan makineler de mümkün şeyler sırasındadırlar, öyle ki, bir adam bunların ortasına oturup bir tertibatı işletince, yapma kanatlar uçan kuş gibi havayı çırpacaktır.»

O, yeryüzünde bir de Amerika'nın bulunduğu bilinmeyen günler (1210-1290), dünyanın başka hiçbir yerinde böyle düşünen adam çıkmadı. Roger Bacon, her türlü (Otoriteye - Göreneğe - Cahil Kalabalığa - Boş Gurura) meydan okudu; tek bilginlik yolu sayılan Skolastiği yere çaldı. Ezbercilere haykırıyordu: **«Naslarla (dokunulmaz hakikatlarla) ve otorite yapmış (saygı gören) kurallarla, preseptlerle (hazır fikirlerle) güdülmeyi bırakın: «Dünyaya bakın!»** Fransisken tarikatının müridi idi. Ömrü zindanda geçti. Ama, Şark usûlüyle öldürülmedi. İngiltere, dünyanın başka hiçbir yerinde hiçbir zaman görülmedik yeni üretici güçlerle Modern Kapitalizm (işveren düzeni) denilen yeni üretim ilişkilerine ilk giren ülke oldu. Bir aksi İngiliz'in kafasında doğan fikir, İngiltere'de gerçekleşti.

Roger'den 2 yüzyıl sonra Vinci'li Leonardo (1452-1519): **«Kuş gibi havayı çırpacak yapma kanatlı makine»** yi kara kalemle taslaklaştırdı. (D. s. Mereschkowski: *Leonardo da Vinci*, s. 296, Leipzig, 1912). Üretici güçler Batıda ikinci Rönesansı yarattı. Bu güçler, ancak bezirgân ilişkilerinin «göğsünde kuluçkalaşabildi». O ilişkilerin bilinç biçimi Makyavelizm oldu. Makyavel: **«Ne adalete, ne dünyayı idare eden Allaha ve ne de insanların kalbinde barınan Allaha inanmıyordu; vicdanın insanlar üzerinde etki yapan kudretini de hesaba katmıyordu.»** (H. G. Wells: **«Esquisse de l'Histoire Universelle»**, s. 386, Paris, 1948). **«İmparatorluğun yıkılmasından ve Kilisenin kısır girişkinliğinden sonra fışkırmış bulunan yeni devletlerin prensleri arkasında, dört yanı tutmuş Makyavel tipinde Şansölyeler (Sadrâzamlar), sekreterler ve muhasipler (sır ortakları) türemişti. Örneğin Cromwell, ve Roma ile kopuştuktan sonra İngiltere'de 8.ci Nenri'nin Bakanı, Makyavel'in Prince adlı eserini us ve akıllılık özünün özü sayıyorlardı. Prenslerin kendileri de yeterce zeki oldukları vakit Makyavelci görünüyorlardı.»** (Wells: **Keza**, s. 387).

İngiltere'de Makyavel'den önce, Makyavel'le hemen hemen aynı yıllarda (1526-1561) yaşamış 1.ci Jean'ın Sadrazamı (ikinci) Bacon (François) maddi hayatta satılıktı. Kültür alanında da el çabukluğu yaptı. İki yüzyıl önce «şüpheli adam» olarak ezilmiş bulunan adaşı Roger Bacon'ın görüşünü çaldı: «Tecrübe usûlünün yaratıcılarından biri» kesildi. Yâni, İtalya'da Makyavelizm, küçük müstebitlerin leş kurtları gibi birbirlerini yemelerine yarıyan bir kurnazlık oldu: üretici güçlerin yaratıcısını kendi toprağından kaçırttı, Leonardo'yu Fransa'da ölmeye itti. İngiltere'de Makyavelizm, modern üretim güçlerinin gerektirdiği Devrimde, dünyanın yetişmiş yetişecek en kalleş kahramanı Cromwell'i Allahlaştırdı.

DEVRİMİN ZAMANI

Toplum alınyazısının bütün tecellilerini Tarihin olayları ile belgelendiren Marks-Engels, sebep ve neticelerini ilk defa açıkça belirttikleri **Sosyal Devrim** önünde nasıl davranabilirlerdi? İnsan vücudunun normal, anormal anatomi ve fizyolojisini iyice bilen hekimin, gebe bir kadın önünde düşünüp davrandığı gibi. Hekim, ilkin kadının sahiden gebe olup olmadığını, sonra bu gebeliğin süresini doldurup doldurmadığını teşhis eder. Marks-Engels, aynı bilgin özeniyle: ilkin toplumda yeni ve ileri **üretici güçlerin** sahiden gelişmekte olup olmadığına baktılar. Sonra bu gelişimin, eski üretim ilişkileri içinde artık daha fazla gelişemedikleri için, o ilişkileri çatlatarak yeni üretim ve mülkiyet ilişkilerini doğurtacak olgunluğa erişip erişmediklerini aradılar.

Ömürleri savaş manyaklığı ile geçen derebeyi sınıfları ve ömürleri devrim isterisi ile geçen işveren sınıfları, Marks'a: «Red Terror Doctor» (Kızıl Zılgıt Doktoru) adını taktılar. Bugüne dek dost düşman: Marks-Engels'i, her ne olursa olsun, ihtilâl kışkırtıcısı kızıl koncolos gibi anlamak ve anlatmaktan hoşlandılar. Marks-Engels'in Devrim üzerine kendi belirli kanıları ise şöyle başlar:

«Bir toplum (bir sosyal biçim), genişliğince içine aldığı bütün üretici güçleri (müstahsil kuvvetleri) geliştirmedikçe asla ortadan kalkmaz; ve hiçbir vakit yeni yüksek üretim ilişkilerinin maddî var olma şartları eski toplumun göğsünde kucaklaşmış bulunmadıkça, o ilişkiler eski sosyal biçimin yerine geçemez.» (K. Marks: **«Einleitung zu...»**, Önsöz).

İşte Devrim anlayışının «kıldan ince kılıçtan keskin» «Sırat Köprüsü» budur. Var olan toplumdaki Üretim ve Mülkiyet münasebetleri, içine alabildiği üretici güçleri artık geliştiremez duruma geldi mi, gelmedi mi? Bu anlaşılmadıkça devrimciliğe kalkışmak serüvenciliktir. Devrim için devrim yapılmaz. Aklına gelenin, elindeki üstyapı ve bilinç imkânlarına güvenip, Güney Amerika usûlü her gün bir **«Prononciamento»** patlatıvermesi sosyal devrim olamaz. Marks-Engels: gelişi güzel devrimcilik avantürlerini desteklemek şöyle dursun, bütün o gibi denemeleri bir daha geri gelmemek üzere, kitaptan ve hayattan silmiş gerçek devrimcilerdir.

Yalnız, problemin burası, diyalektiğin gerçekten en kıyasıya incelikle işlediği yerdir. Sosyal Devrimin olgunlaştığı, artık çocuğun doğmak üzere olduğu nasıl ve nereden anlaşılacak? Var olan üretim münasebetlerinin karnında büyümüş üretici güçleri daha fazla **tutmaması** gerektiği, dokuz ay on gün dolduktan sonra anasının da, çocuğun da hayatlarını kurtarmak için **doğumun,** devrimin yapılması zarureti nereden anlaşılacak? Üretici güçlerle, üretim münasebetlerinin ölçüleri, devrimin termometresi yoktur. Tersine, bezirgân ekonomisinin bireyci sistemi içinde herşey üretici güçlerle üretim münasebetleri arasındaki gelişim derecesini ölçmeye engeldir. İster istemez değerlendirmelerde inanılmıyacak yanılma payları gizlenir. Hele 19 uncu yüzyıl ortasında durum, Devrimin bilimini kurmuş olan Marks Engels'i bile şaşırtacak gençlikte ve tecrübesizlikte bulmuştur. Çünkü:

«Günlük tarihten alınmış ölçülerle olaylar ve olay sonraları değerlendirilirken, hiçbir vakit tâ en son ekonomi sebeplerine dek çıkılamaz. Hatta bugün (6 Mart 1895 günü), yetkili teknik basın o denli bol malzeme sunarken dahi, İngiltere'de bile, cihan piyasası üzerinde sanayiin ve ticaretin gidişini, üretim metodlarında olagelen değişiklikleri günü gününe takibetmek, hem de istenildiği anda, o türlü karışık ve daima değişken faktörlerin genel bilançosunu yapabilecek tarzda takibetmek imkânsız kalacaktır; ayrıca o faktörlerden en önemlileri ise, çok kez ansızın ve zorla, yüzeye çıkmadan uzun süre önce gizli kuvvet (occulte) olarak etki yaparlar. Verili bir çağın ekonomi tarihi üzerine hiçbir vakit o anda dupduru bir görüş elde edilemez: ancak iş işten geçtikten sonra, malzemeler derlenip eleştirilince net bir görüş kazanılır.» F. Engels: **«Les Luttes des Classes en France»a**, Giriş, s. 3).

Onun için, Marks-Engels çapında insanları bile 1848 Devrimleri ve hatta 1871 Paris Komünü hazırlıksız yakalamıştı. Değil ki, gericilerin suçlamıya kalkıştıkları gibi, Marks-Engels o devirleri kışkırtmış olsunlar... Asıl kışkırtıcılar, 1848 Devrimleri için Marks'ın dediği gibi, işçi sınıfına en çok iftira edenlerdi:

«Proletaryayı (işçi sınıfını) Haziran isyanına zorla sokan burjuvazi (işveren sınıfı) oldu.» (K. Marks: **«Les Luttes...»**, s. 45).

DEVRİMİN DOĞUMU

Devrimin doğumu nasıl olur? Marks-Engels'in en çok suçlandırılan bir termleri de **«Proleterya Diktatörlüğü»** sözüdür. Şüphesiz en az anlaşıldıkları yer de, bu sözün modern Tarihteki olaylarla ve en başta gerçek Demokrasi ile olan münasebetidir. Bütün anlayışsızlıkların kökü ise, hep gelir: Diyalektikte tezatların beraberliğini bilmiyen metafizik mantığa dayanır.

Antika Medeniyetlerde **«üreyiş»** memesiz hayvan usulü idi. Ana medeniyet çevre dört yanında birçok yerlere birçok yumurtalar bırakıyordu. (Dünyanın gelişi güzel semtlerinde Tapınaklar, Kervan durakları, Kentler kuruyordu). Bunlardan yeni üretici güçleri geliştirecek yeni üretim münasebetleri yaratabilen semtlerde, yeni bir medeniyet doğabiliyordu. Modern medeniyette ise, **«üreyiş»** memeli hayvan usûlüdür. Medeniyet ananın eski düzenindeki üretim münasebetleri, yeni ve ileri üretici güçleri karnında «dokuz ay on gün» büyüttü mü, doğurması gerekiyordu. Böylece insanlık, var olan medeniyetin tümüyle batması yerine, yeni üretici güçlerin büsbütün çiçeklenmesine elverişli yeni üretim münasebetleri yaratarak, yeni bir sosyal düzen kuruyordu. Öyleyse, yeni düzenin doğumu ayrı bir **hekimlik** istiyordu. Eski düzenin karnında miadını doldurmuş yeni düzen nasıl doğacaktı?

Hekimlikte doğumcu doktor, gebe kadının sahiden çocuk doğuracağını tespit etti mi, doğumun nasıl olacağını da önceden kestirir. Promonto-Pübyen mesafenin genişliğini ölçer: 9 santimden büyükse, doğum **normal** olacaktır; mesafe 7,5 santimse, **forseps** (demir kepçe), daha darsa sezaryen (karnı yarıp alma) müdahalesi yapılacaktır. Hekimin böyle konuştuğunu işitenler: «Vay! Zâlim, gaddar hekimlik, ve ey alçak, hain hekim: yumuşacık bebeği dünyasını görmeden çelik kıskaçla sıkıştıracak, saygı değer ananın kutsal karnını bıçakla yarıp kanlar içinde bırakacak!» çığlığını koparabilir mi? Henüz hiçbir derebeyi kafalı koca: güç doğum teşhisi önünde, karısının karnında çocuk bulunmadığını iddiaya kalkmamıştır, sanıyoruz. Ama, doğum tedbiri düşünen hekimin şakağına altıpatlarını dayayıp, kendisini zındana atacak ve bir daha böyle yırtıcı düşüncelere kimsenin sapmaması için, bütün hekimlik kitaplarını meydanlarda yakacak efendiler çıksa, gülünür mü, ağlanır mı?

Marks-Engels'in modern devrim doğumları önünde düşürülmek istenen durumları, aşağı yukarı doğum teşhisi ve tedavisi üzerine yanılmaz bilimin yollarını bilen hekimin cinayetle yargılanmasını andırır. Adamcağız anayı da, çocuğu da kurtarmak için bilim kanunlarını göstererek insanlık vazifesini yapmak ister. «Dünya dönüyor» diyen Galile'nin Engizisyon Mahkemesine verilmesi gibi tepkilerle karşılaşır. Bu tepkiler hiç değilse bir işe, daha doğrusu tepki gösterenlerin işine yarar mı? Koca tarih ortada. Antika tarihte eski üretim münasebetlerinin üretici güçleri çelikten bir kumkuma gibi sıkması, bütün bir medeniyetin bombalaşıp patlıyarak «Tarihcil Devrim»le yok olmasına kapı açmıştı. O yüzden insanlık yüzyıllar boyu eskiden eriştiği ileriliğin sıla hastalığını çekmiş, o seviyeye ulaşmak için Rönesanslar özlemiyle kıvranmıştır. Çünkü bir yerde biryol katılaşıp müstehaseleşen üretim münasabetleri kabuğunu, o yerdeki üretici güçlerin gelişimi çatlatmıya yetmemiş, dışarıdan yabancı üretici güçlerin en başlıcası olan insan üretici güçleri, Barbar güçleri eski medeniyeti toz etmek zorunda kalmıştır. Modern toplum için öyle dışarıdan gelecek taze insan güçleri, Barbar üretici güçleri artık yeryüzünde tükenmiştir. Onun için üretici güçler eski üretim münasebetlerini toplumun kendi içinde gideren **Sosyal Devrimler** yaratmıştır. Eskiyen üretim münasebetleri yeni doğumu önlediği zaman, modern çocuk ana karnında ölmemiş, insanlık için istenmiyen daha hoyratça ve kanlı devrimler yapmıştır: Bunu en basit Tarih erü-

ÇİÇEKLİ ÇEKİÇLİ BİR AFİŞİN...

(Baştarafı 12. Sayfada)

in daha sonra bütün yaptığı bu olmuştur. Bu savaşın bir an için küçümsenmesi, bir an için boşverilmesi proletarya sosyalizminin ölümü olur.

Burjuva ideolojisi, —Lenin'in ölümünden sonra olduğu gibi— tümüyle işçi hareketine egemen olabilir. Bilimsel sosyalizm kaftanı içinde, sarsılmaz gibi görünen egemenliğini kurabilir. Ama Proletarya İdeolojisini yokedemez. Belki dünyanın bir köşesinde, bir kişinin beyninde bile olsa, her an burjuva ideolojisiyle savaşarak ve onu yokederek yaşar, varolur.

«Meseleyi bir de insanlık tarihinin bütünü içinde değerlendirmeye çalışalım. Eğer kapitalizmde "enayi" sayılan, ama "gerçekten" var olan proletarya sosyalistleri bulunmasaydı, işler nereye varırdı? Herkes "EYYAM EFENDİSİ" olup "kurda kul" kesilseydi ve "KURTLARLA ULUSAYDI" ne olurdu?

«Toplumun bütün devrimleri gibi SOSYAL DEVRİM de aktif olarak insancıl GELENEK - GÖRENEK üretici gücüyle, insancıl KOLLEKTİF AKSİYON üretici gücünün ürünüdür. İster istemez PASİF olan teknik coğrafya üretici güçleri, insancıl üretici güçleri DETERMİNE eder, belirlendirir. Bununla birlikte, karşılıklı olarak insancıl üretici güçler de teknik ve coğrafya üretici güçlerini REALİZE ederler, gerçekleştirirler.

«Burada tarihin kaçınılmaz diyalektiği bir daha ağır basar. Teknik ve coğrafya kadar duygusuz, maddecil, kahredici üretici güçler insancıl üretici güçleri determine ettiği için: PROLETARYA SOSYALİSTLERİ denilen insanlar var olmuşlardır. Yani proletarya sosyalizmi şu veya bu kişinin ütopyası, kuruntusu, uyduruğu değildir. Sosyal ve ekonomik determinizmin ürünüdür.

«Bir an için (böyle bir şey olamazdı ya, netekim olamadı ve olamıyor) proletarya sosyalistlerinin hiç doğmadıklarını farzedelim. Herkes "real politiker" eyyam efendiliği ile gününü gün ediyor. Boyuna alkış ve kazanç toplayan burjuva sosyalisti oluyor diyelim.

«Böyle şey olmadı, olmıyor ve olamıyacak. Çünkü, tekrar edelim, herşeyden önce EKONOMİK DETERMİNİZM buna engeldir. Modern toplumda burjuva sosyalizminin tekerine birinci kamayı sokan bu gerçeklik, bu ekonomik determinizmdir. Vardır PROLETARYA SOSYALİSTLERİ. Bu göz göre göre var olan insanları, güçleri ve eğilimleri nasıl yok sayabiliriz? Proletarya nasıl varsa, tıpkı öyle, proleter sosyalizmi var olmak ve gelişmek zorunda kalmıştır. Modern toplumda bu oluş ve gelişim, en önüne geçilmez asıl öz gerçekliktir.» (Dr. H. K., **«İşveren Sosyalizmi, İşçi Sosyalizmi»**, Türkiye'de Sınıflar ve Politika, s. 57 - 58 - 59).

Proletarya Sosyalistleri son ferdine dek kırılsa bile, Bilimsel Sosyalizmi anlatan tüm kitaplar yokedilse bile, üretici güçlerin bugünkü gelişme seviyesinde, kapitalist sömürü ve zulümü ahlâka ve insan özüne aykırı bulanlar yani burjuva solcuları daima olacaktır. Ve bunlar içinden de, ta 1846'lar Avrupasında olduğu gibi Toplumu değiştirmek için, bilimselce açıklamak gereğini anlayan proletarya sosyalistleri doğacaktır. Ve doğarken de burjuva hümanizmini, reformizmini öldürerek doğacaktır.

Proletarya Sosyalizmini yoketmenin bir tek yolu vardır. Kapitalist uygarlığı yoketmek; insanlığı yoketmek. Ve bugünkü nükleer silahlar, finans - kapitalin eline bu olanağı vermektedir. Finans - Kapital, ya nükleer bir savaşla proletarya ile birlikte kendini yokedecektir ya da proletarya sosyalizmi tarafından yokedilecektir.

Şu halde, proletarya sosyalizmi, nükleer bir kıyametle yok olmamak için yeryüzünden emperyalizmi yoketmek zorundadır. Emperyalizmi yoketmek için de, proletaryayı burjuvaziye ideolojik köleliğe mahkûm eden; proletaryayı bağımsız bir sınıf olarak davranmaktan alıkoyan burjuva ideolojisini: Reformizmi, hümanizmi yoketmek zorundadır.

Onun içindir ki, HÜMANİTE'nin (insanlık) varlığı için bile HÜMANİZM'i (Burjuva ideolojisini) yoketmek gerekmektedir. İnsanlık olmadan insancıllık sözkonusu olamayacağı için, gerçekten «komünist» ya da «hümaniteist» (insanlıkçı) olan; anti - hümanist olmak; hümanizmle savaşmak zorundadır.

* * *

Burjuva Sosyalizmi, savaşa ve faşizme tıpkı sömürüye karşı çıktığı gibi çıkmaktadır. Onu, ahlâk dışı, akıl dışı, **«insanın özüne»** aykırı bir şey olarak ele almaktadır.

Burjuva Hümanizmi (Reformizmi, Şosyalizmi, İdeolojisi: hep aynı şey) sömürüyü AÇIKLAMA; yani NEDENLERİNİ bulma gibi bilimsel bir yaklaşım içinde değildir. O sömürüye, insanca olmayan bir şey olarak karşı çıktığı; akıl dışı ahlâk dışı bir şey olarak karşı çıktığı için; sömürünün akla, ahlâka ne kadar aykırı bir şey olduğunu göstermek; dolayısıyla her ahlâklı, akıllı insanı akıl ve ahlâk dışı olduğuna **ikna** etmek için; sömürünün NASIL yürütüldüğünü; işçilerin nasıl sömürüldüğünü; yaşama şartlarını TASVİR eder.

(Bilimlerin evrimi bakımından ütopik ikna çabasının bir unsuru olan TASVİR; NASIL'ı anlatma; bir BİRİKİM sağlar ve Proletarya Sosyalizminin NEDEN'leri AÇIKLAMA'sı için; KLASİFİKASYON bilimi için; Tarihsel Maddeciliğin ve Ekonomi Politiğin doğuşu için gerekli malzemeyi yığar.)

Bunun içindir ki sömürünün **teşhisi** henüz burjuva ufkunda bir şeydir ve burjuvazinin yapabildiği yaptığı bir şeydir. Onun için, Lenin'in **«Ne Yapmalı?»** da açıkladığı gibi, fabrika hayatını teşhirler özünde burjuva bilinci çerçevesine; yani kendiliğinden bilinç çerçevesine girer.

«Rus sosyal - demokratlarının büyük çoğunluğu, son zamanlarda, hemen hemen bütün zamanlarını fabrika koşullarının teşhisinin örgütlendirilmesine ayırmışlardır. Bunun ne kadar doğru olduğunu anlamak için —o kadar ki, bunun, k e n d i b a ş ı n a e l e a l ı n d ı ğ ı n d a, özünde henüz sosyal - demokrat olmayıp, yalnızca sendikal çalışma olduğunu gerçekten de gözden kaçırmışlardır— Rabocaya Mysıl'a bir göz atmak yeter.» («Ne Yapmalı», sayfa: 73).

Sömürü ve baskı'nın teşhisi, bir **tasvir; nasıl** sorusuna bir cevap olduğu için; kendiliğinden —yani NEDEN sorusuna cevap arayan AÇIKLAYAN bilimden nasibini henüz alamamış— bilinç, burjuva bilinçtir. Reformisttir, hümanisttir ve son duruşmada burjuva düzenini güçlendirir.

TASVİR, kaynağında hümanist - burjuva bir tepki olduğu içindir ki, burjuva sosyalistleri de; hatta **Cumhuriyet** gibi liberal gazeteler de işçilerin nasıl kötü yaşama ve çalışma şartları içinde bulunduklarını her zaman teşhir ederler. Ve bu teşhirin, henüz burjuva ideolojisinin ufkunda bir iş olduğunu anlamamış işçi; bu teşhiri sosyalizm diye yutturanlarla savaşmayan işçi, bilinçli bir işçi değildir.

Proletarya Sosyalisti ise, sömürüye ve zulüme gayri ahlâkî, gayri insanî olduğu için değil; Tarih'çe yokolmaya mahkûm bir düzen olduğu için karşı çıkar. Onun yokolmaya mahkûm bir düzen olduğunu anlamak ise; TOPLUMU ve toplumun evriminde bir konak olan kapitalizmin nedenlerini AÇIKLAMA; İZAH ETME çabasını; bilimsel bir çabayı gerektirir.

Ve ancak bilimsel bir açıklamaya dayanarak toplum değiştirilebileceğinden; hümanizme karşı— yani insancıl ve ahlâkî veya aklî gerekçelerle kapitalist sömürüye karşı olmaya karşı— savaş verilerek; bilimsel sosyalizmin; sosyalist ideolojinin egemenliği sağlanıp; işçi sınıfının bağımsız eylemi mümkün kılınıp, kapitalizme karşı savaşta zafere ulaşılabilir. Ve —en azından üretici güçler, yeni düzenin bağrında, onu da ahlâk, akıl - dışı veya insan özü'ne aykırı bir düzen gibi gösterecek bir gelişme düzeyine ulaşana dek— «ahlâkî», «akla uygun», «insan özüne uygun» bir düzen kurulabilir.

Sömürü karşısındaki bu metodolojik ilkeler, burjuva sosyalizminin SAVAŞ ve FAŞİZM karşısındaki tavrı için de geçerlidir.

Burjuva sosyalizmi için, faşizm de, savaş da insan özü'ne, akla, mantığa, ahlâka aykırı bir şeydir. O halde sorun, bunun ne kadar aykırı bir şey olduğunu göstermektir! İnsanları —tıpkı sömürüde olduğu gibi— faşizmin ya da savaşın ne kadar kötü bir şey olduğuna ikna etmek gerekir. Bu da, faşizmin, savaşın NASIL kötü bir şey olduğunu TASVİR ve TEŞHİR ile olur.

Açın **Cumhuriyet**'ten **Kitle**'ye; **Savaş Yolu**'na ya da herhangi bir sendika yayın organına kadar herhangi bir burjuva liberal ya da burjuva sosyalist yayını: hep TASVİR, hep NASIL olduğu vardır. Savaş'ın ya da Faşizm'in kötülükleri teşhir edilir. Ama **açıklama** yoktur.

Çünkü NEDENLERİ açıklama, bilimin; sosyalist ideoloinin; proletarya sosyalizminin alanına girer. Ve NEDEN ortadadır; KAPİTALİZMİN kendisi.

Ve nasıl, sömürü işçi sınıfı üzerindeki kendiliğindenci ya da reformist burjuva ideolojisinin egemenliği sürdürülerek devam ediyorsa. Ve nasıl, sömürüyü ortadan kaldırmak için, bu burjuva ideolojisine karşı uzlaşmaz ve çetin bir savaş vermek gerekiyorsa. Öyle, faşizm ve savaş işçi sınıfı üzerindeki reformist hayallerin; kendiliğindenliği aşamamış bilincin egemenliğinin sürmesi ile varolmaya devam etmektedir. Ve aynı şekilde, faşizmi de, savaşı da ortadan kaldırmak için; burjuva iedolojisine karşı uzlaşmaz ve çetin bir savaş vermek gerekir.

Yanlız, 19.uncu yüzyıl ortalarına doğru Alman Burjuva liberalinin hümanizminden; ya da 20. yüzyıl başı Bernstein'cı açık reformizminden farklı olarak 1970'ler dünyasının burjuva sosyalisti; **genel olarak** sömürünün, savaşın, faşizmin vs. nedeninin Kapitalizm olduğunu kabul eder, etmeye hazırdır. Ama —buraya bir «ama» girer— **«güncel»** ve **«ivedi»** veya **«acil»** olarak; veya **«taktik»** olarak, bir bahane bularak reformlar uğruna mücadeleyi ve bu programla uygunluk içinde, **teşhir** ve **tasviri** tüm politik eyleminin içeriği haline getiriverir.

Burjuva sosyalistleri **«genel»** olarak **«devrimci»**dirler. Ama **«güncel»** olarak; **«acil»** olarak **«taktik»** olarak bir reformist, bir hümanistten başka birşey değildirler.

Bu gerçeği görmeyen; ülkesinde ve dünya ölçüsünde burjuva sosyalizmiyle savaşmayan sosyalist; işçi sınıfını burjuvaziye ideolojik köleliğe mahkûm ediyor; sosyalist değil burjuva ideolojisini güçlendiriyor demektir.

Ya bizden yanasınız ya bize karşısınız. Arada bir yol yoktur. Seçin yerinizi. Seçecek cesaretiniz mi yok? İyi! güzel!.. Bize de cesurlar gerek. Cesaretten yoksun olanların varacağı yer ihanettir. Yanımızda savaşmayı göze alamayanlar, şimdiden burjuvazinin yanında saf tutmuşlar demektir.

Burjuvazi var, proletarya var. Birinden olmayan diğerindendir. Sen kimden yanasın?

---

disyonları bile görmezlikten gelememişlerdir:

«Devrimlerden çoğu, egemen olanların (hükümdarların) ifratları yüzünden, şiddete ve zora başvurmaları yüzünden, kanunları hiçe saymaları yüzünden aceleleşmişlerdir. Ve devrimlerin çoğu, ilk çelişmenin içinde bulunması gerekenden daha trajik (facialı) bir çözüm yoluna doğru tekâmül etmiştir.» (H. G. Wells: **«Esquisse de...»**, s. 400).

Gerçeklik budur. Onu görmek ve göstermek, yalnız insanlığı ve medeniyeti değil, milletini ve vatanını seven için de boyun borcu değil midir? Yağmurun yağacağını, fırtınanın kopacağını haber veren rasathaneci mi, yoksa o haberi insanlardan saklıyanlar mı daha yurtsever, insanlıkseverdirler?

Sonra, kadının «havsalası» kemiktendir: bir yol daralmışsa, artık genişliyemez. Toplumun üretim münasebetleri niçin «kemikleştirilsin»? Hürriyet ve Demokrasi gibi toplum «havsalasını» kurtarıcı genişliğe kavuşturan modern yollar bulunmuştur. O yolları tıkayanlar mı, yoksa tıkanmış yolda boğulmak üzere olan çocuğu (Devrimi) ve hayatı tehlikeye giren anayı (Medeniyeti) kurtarmak isteyenler mi «forseps» veya «sezeryan» usûllerine sebep olmuşlardır?

«İngilizler tabiatları iktizası uzlaşmaya giderler, ve besbelli içlerinde en büyük çoğunluk krallarını muhafaza etmek istiyordu; yeter ki aynı zamanda halk da hür olsun; çoğunluk istiyordu ki, kuzularla kurtlar aynı çemen üstünde düzen ve hürriyet için de yerleşsinler. Ama, (Yeni Ordu) ricat edemezdi: belki de kral tahtına yeniden çıkarsa, beylerinin (jantilomlarının) cesetlerini çiğnemek küstahlığını göstermiş olan şu teknecileri, şu uşakları acımaksızın haklıyacaktı. Meclis (Parlamento), hinoğluhin kralcılarla yeniden müzakereye kalkışınca ordu işe karıştı.» (H. G. Wells: **Keza**, s. 401).

Tarih hep böyle yazıyor. Demek, Marks - Engels' in devrimci olmaları, gericiliğin medeniyet ve insanlık üzerine düşürebilecekleri kanlı belâları önlemek istemelerinden ileri gelir. Onlar devrimi «istedikleri» için devrim olmaz, tersine: Devrim önüne geçilmez olduğu zaman, onlar bunun nasıl bir doğum olacağını açıklarlar. Marks - Engels hakkında en çok karıştırılan nokta budur.

İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik ve Mücadele Günü olan 1 Mayıs dolayısıyla, İran Halkının Fedai Gerilla Örgütü *Vatan Partisi'ne bir mesaj göndererek, İran'daki 1 Mayıs gösterilerine davet etmiştir. Vatan Partisi'nin İran'daki 1 Mayıs gösterilerine ilettiği bildiriyi yayınlıyoruz.*

25.4.1979

İRAN HALKININ FEDAİ GERİLLA ÖRGÜTÜNE

Öncelikle bu vesileyle İran Halklarının Şah diktatörlüğüne karşı, devrimci şahlanışını selâmlarız.

Ve yine bu vesileyle İran proletaryasının enternasyonal görevinin ne olduğunu iletmek isteriz.

İran Devrimi, burjuvazinin güdümünde olduğuna göre, böyle bir durumun ise hangi sonuçlara varacağı Dünya devrim hareketlerinin tarihi ile defalarca ispatlandığına göre; İran proletaryasına düşen görev: İran köylüleriyle ittifak kurarak devrimi burjuvazinin güdümünden kurtarmak, halkın güdümünü gerçekleştirmektir.

Bu tarihsel görevi ise İran Proletaryası, burjuva — küçük - burjuva ideolojilerin etkisinden kurtulmadıkça, reformcu hayallere karşı dövüşmedikçe başaramaz.

Burjuva — küçük - burjuva ideolojilerine karşı işçi sınıfının dövüşebilmesi ise; proletaryanın bağımsız siyasî örgütünü gerekli kılar.

O halde; devrimi başarmak için işçi - köylü ittifakı gerektiğine, bu ittifak için köylülüğü reformcu hayallerden kurtarmak gerektiğine, reformcu hayallerden köylülüğün kurtulması için öncelikle işçilerin bu hayallerden kurtulması gerektiğine göre; İran devrimci proletaryasına düşen EN ACİL GÖREV: Biri diğerine bağlı tüm bu görevleri gerçekleştirecek olan PROLETARYA PARTİSİNİ örgütlemektir.

Devrimci proletarya bu görevi başaramazsa, devrimci partiyi örgütleyemezse, hiçbir görevi başaramayacaktır.

Bütün Dünya Proleterlerine olduğu gibi İran proletaryasına düşen enternasyonal görevlerin (III. ENTERNASYONALİN REORGANİZASYONU) başarılabilmesi bu görevin başarılmasına, yani «kendi» devrimine önderlik edecek Proletarya Partisinin gerçekleştirilmesine bağlıdır.

Türkiye Proletaryasının Partisi olarak 1 Mayıs kutlamalarının, İran proletaryası açısından bu görevin başarılmasına hizmet etmesini diler, İran işçileri ve köylülerinin ayaklanmasını ve mücadelesini yeniden selâmlarız.

Vatan Partisi Genel Başkanı: **Feridun ŞAKAR**

Çiçekli ve çekiçli afişin düşündürdükleri

DİSK, birkaç yıldır, 1 Mayıs dolayısıyla bir afiş yarışması düzenlemektedir. Bu yıl da düzenledi ve birinciliği alan afişin fotoğrafı bazı gazetelerde yayınlandı. Afiş, bir **Çekiç** ve çekicin sapından bitmiş bir **çiçek** figürünü içeriyor.

Geçen yıl birinci gelen afişte ise bir **güvercin** vardı. İkinci ya da üçüncü gelen afişte ise, bu senekine benzer bir şekilde bir anahtardan (tabii kapı anahtarı değil somun anahtarı) çıkmış bir çiçek... Evvelki yıl da yine çiçekler içinde bir dünya.

Bu afişlerin hiç birisi, sonuna kadar devrimci sınıf olan Proletarya'ya ve onun Uluslararası bayramına; birlik ve mücadele gününe lâyık değildir. Ama öte yandan, bu afişler, tam da bu güne kadar yapıldığı biçimiyle; içeriğiyle 1 Mayıs'lara lâyıktır.

Üç yıldır kutlanan 1 Mayıs'larda burjuva ideolojisinin egemenliği; dolayısıyla reformist burjuva politikasına uygun parolalar; bu içeriğe uygun olarak, burjuva aydın tabakalardan insanların çoğunluğunu oluşturduğu bir kitle; ve o kitlenin psikolojisine uygun bir kutlama süregelmiştir.

Tüm bu özellikler 1 Mayıs afişlerinde de yansımaktadır. Tüm afişlerin ortak motifi ve teması; Çiçekler ya da güvercinlerdir.

Çiçek: burjuva sosyalizminin, burjuva reformizminin **faşizme** «hümanist» (insancıl) karşı çıkışının ifadesidir.

Güvercin: yine aynı sınıfın, **savaşa** «hümanist» karşı çıkışın ifadesidir.

Burjuva Sosyalist Partilerin, reformist programlarını tahlil ederken; bu reformizmin nasıl meşrulaştırıldığını şöyle açıklamıştık:

«Yaban burjuvazinin sosyalizmi, reformizmini özellikle iki gerekçeye dayandırarak meşrulaştırabilmekte ve reformist talepleri devrimci talepler gibi sunabilmektedir. Bu iki gerekçe Uluslararası politika alanında bir Evren Savaşı Tehlikesi; Ulusal Politika alanında Faşizm Tehlikesidir.» (**«Sıkıyönetim Karşısındaki Tavırların Çözümlenmesi (II)»**, Sosyalist, sayı: 78, sayfa: 8, sütun: 1.)

Evren Savaşı Tehlikesi'ne karşı, burjuva sosyalizmi, işçi sınıfına burjuvaziyle ittifakı önermektedir. Tabii **burjuvaziyle ittifak**, burjuva liberal zümrelerin kabul edebileceği bir **programı** kabullenmekle olur. Burjuvazi ise ancak, **kapitalizm çerçevesinde;** işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğunda tutacak; burjuvaziden siyasî iktidarı ele geçirmeyi gündeme koymayacak; gerekli kılmayacak bir prog ramı kabul edebilir. Böyle bir program; **siyasî iktidar savaşını gündeme koymayan** ve sosyalist ülkeler karşısında, bir dünya savaşını göze alabilmesini engellemek için **finans - kapitali tecrit** etmeye çalışan bir program olabilir.

Böyle bir program, burjuva sosyalizminin, bütün örgüt ve mücadelelerinin içeriğini belirler. Nötron'a, NATO'ya, Silahlanma Harcamaları'na Hayır kampanyaları; barış dernekleri vs. gibi... İşte bu program, bu anlayış, bu içerik: afişlerde Güvercinlerle, ya da başka figürlerle sembolize edilmektedir.

Aynı şey, Faşizm Tehlikesi'ne karşı da geçerlidir. Burjuva sosyalizmi, işçi sınıfına, faşizm tehlikesine karşı burjuvaziyle ittifakı önerir. Tabii yine aynı şekilde burjuva liberallerin kabul edeceği bir programı da... Bu anlayış ta, afişlerde özellikle çiçek figürleriyle sembolize edilmektedir.

Onun içindir ki, Çiçekler ve Güvercinler, tam da burjuva reformizminin; burjuva ideolojisinin sanat yoluyla ifade edilmesine ve yaygınlaştırılmasına hizmet ederler. Burjuva bir dünya görüşünü yansıtırlar.

(Biz burada o afişlerin «sanat değeri» üzerine birşey söylemiyoruz. Çünkü, pekâlâ yanlış ve gerici bir felsefeden bile iyi bir sanat eseri çıkabilir. Gerçekte de burjuva reformizmi Yaşar Kemal'den Zülfü Livaneli'ye, Nazım Hikmet'ten Pablo Neruda'ya değin pek çok büyük sanatçının politikasına, ideolojisine uygun düşer. Ama «büyük sanatçı» olmak başka bir şey; devrimci olmak; hele proleter devrimci olmak çok daha başka bir şeydir. Balzac, aristokrasinin hayranıymış, öyle ki bir «asil» olmadığı halde adına asiller gibi «dö» ünvanını eklemiş. Ama bu gericiliğine rağmen, Balzac Marks'ın en beğendiği sanatçılardan biridir. Restorasyon çağı Fransa'nın en canlı, en gerçekçi bir şekilde, üstün bir sanatçı duyarlılığıyla yansımıştır eserlerinde. Bu, anti - parantez açıklamadan sonra kaldığımız yere dönelim.)

O çekiçten çıkmış çiçekler, İşçi Sınıfının en ileri zümrelerini bağrında toplayan DİSK gibi bir örgütün yarışmasında birincilik aldığına göre; İşçi Sınıfı üzerindeki reformizmin muazzam egemenliği hakkında bir fikir edinilebilir.

Hegel'in, her ulus kimler tarafından yönetiliyorsa onlar tarafından yönetilmeye lâyıktır, gibilerden bir sözü vardır. Bu, sınıflar, örgütler için de geçerlidir.

İşçi Sınıfının bugünkü bilinç düzeyi reformizmle yönetilmesini mümkün kılmaktadır. Yani işçi sınıfımız, yarışmalarda çiçek ve güvercin resimlerini birinci seçecek olan bir jüriyi seçici kurul olarak tayin etmeyecek devrimci önderlerini, kendi örgütlerinin başına getirmeyi beceremediği sürece; ne afişler ne de 1 Mayıslar Burjuva hümanizminin dar ufkundan kurtulamayacaktır. İşte, bizim görevimiz, proletarya partisinin görevi, herşeyden önce işçi sınıfını kendiliğinden bilinçten, sosyalist bilince yükseltmek; reformist hayallerden kurtarıp devrimci talepler etrafında örgütlemektir. İşçi sınıfını eğitmek, örgütlemektir.

Biz bu görevimizi başardığımız an, Proletarya'nın en geniş bölümlerini; hiç olmazsa ağır sanayi çekirdeğini reformist hayallerden kurtarıp devrimci bir birliği sağladığımız zaman, proletarya çekicin sapından çıkmış çiçeği (burjuvaziyi; reformist hayalleri) koparıp atacak; çekicin yanına orağı, tırpanı, yabayı (devrimci demokrat köylülüğü) koyacaktır.

Ve Türkiye Proletaryası bunu yapabildiği zaman; gerçekte ve sembollerde bunu gerçekleştirebildiği zaman; ancak o zaman çiçek ve güvercinlerle ifade edilen Faşizm ve Nükleer Savaş tehlikesinden uzak bir yurt ve dünyayı kurabilecektir. Ve o zaman, insanlar gerçekten sömürü ve zulümden uzak gerçek bir demokrasi ve kardeşlik dünyasında yaşayacakları için, güvercinli ve çiçekli afişlere de gerek hiç kalmayacaktır.

Bugün, güvercinler ve çiçekler DİSK'in afişlerinde durdukça, gerçekten güvercinli ve çiçekli bir hayat olanaksız olur. Çünkü reformizmle kopuşmamış bir proletarya hiçtir. Bu nedenledir ki, güvercinli ve çiçekli afişler, güvercinli ve çiçekli bir geleceğin katilidirler; onu olanaksızlaştırırlar. Gerçekten güvercinli ve çiçekli bir hayat için savaşanlar, güvercinli - çiçekli afişlere, parolalara karşı savaşanlardır.

* * *

Yukarıda, **Burjuva Hümanizmi**'nden sözettik. Peki bizler Hümanist değil miyiz? Bizler «insaniyet»liğe düşman mıyız? Bu mesele de, tıpkı güvercin ve çiçeklere karşı tavrımıza benzer.

Bizim (Proletarya Sosyalistlerinin) iddiamız odur ki, nasıl çiçekli ve güvercinli bir dünya, çiçek ve güvercini kırıp atmakla kurulabilirse; gerçekten sosyalist hümanizm de, ancak **hümanizmle savaş içinde;** hümanizmin kitleler üzerindeki, özellikle işçi sınıfı üzerindeki etkisiyle mücadele içinde gerçeklik olabilir. Hümanizmle savaşmayan, hümanizmi (burjuva ideolojisini) güçlendiriyor demektir. Dolayısıyla işçi sınıfını ideolojik, politik köleliğe mahkûm ediyor demektir. Dolayısıyla kapitalizmin sürmesi için çalışıyor demektir. Birinden olmayan diğerinden yanadır. Üçüncü bir yol yoktur. Hümanizmle yani burjuva ideolojisiyle ideolojik mücadeleyi zerre kadar küçümseyen, gerçekte burjuva ideolojisini güçlendiriyor demektir.

«(...) Ya burjuva ideolojisi, ya da sosyalist ideoloji. İkisi arasında bir orta yol yoktur (çünkü insanlık "üçüncü" bir ideoloji yaratmamıştır ve ayrıca da sınıf karşıtlıklarıyla parçalanmış bir toplumda sınıf - dışı ya da sınıf - üstü bir ideoloji sözkonusu olamaz). Öyleyse, herhangi bir biçimde sosyalist ideolojiyi küçüksemek, ona birazcık olsun yan çizmek, burjuva ideolojisini güçlendirmek anlamına gelir. Kendiliğindenlikten çok sözedilmektedir. Ama işçi sınıfı hareketinin kendiliğinden gelişmesi, onun burjuva ideolojisine tâbi olmasına, Credo programı doğrultusunda gelişmesine (TİP, TSİP, TKP veya CHP'ninki gibi reformist bir program doğrulsunda gelişmesine) **yolaçar; çünkü kendiliğinden işçi sınıfı hareketi, trade unionculuktur,** (yani sendikalizmdir, yani DİSK yönetimidir. Yani DİSK'ciliktir.) (...) **ve trade-unionculuk, işçilerin burjuvaziye ideolojik köleliği demektir. Demek oluyor ki, görevimiz, sosyal - demokrasinin görevi, kendiliğinliğe karşı savaşmak, işçi sınıfı hareketini burjuvazinin kanatları altına sokmak yolundaki bu kendiliğinden trade-unioncu çabadan uzaklaştırmak, ve devrimci sosyal - demokrasinin kanadı altına sokmaktır.»** (Lenin, **«Ne Yapmalı?»**, sayfa: 54).

Baskıya, zulüme, sömürüye, savaşa, faşizme; insanlığa aykırı olduğu, soyut bir **«insan özü»**ne uymadığı gerekçesiyle karşı çıkmak; yani Hümanizm, neden burjuva ideolojisidir?

Tabiatı itaat altına alabilmek için, onun kanunlarına itaat etmek gerekir (R. Bacon). Aynı şey toplum için de geçerlidir. Toplumu, yani dünyayı DEĞİŞTİRMEK mi istiyoruz. (Ki bizde değiştirme dürtüsünün uyanması, varolan sömürü ve zulmün akıl dışı ya da ahlâka aykırı olarak görülmesi yine, toplumun gelişme seviyesi bakımından, tarihî olarak düzenin ömrünü doldurduğunun; ve kendisinden daha üst (ahlâkî veya aklî) bir düzenin unsurlarının kendi bağrında yeşerdiğinin bir kanıtıdır). O halde onu AÇIKLAMAK gerekir. O halde sorulması gereken ilk soru çıkar: TOPLUM NEDİR? Toplum'u bilimsel bir şekilde açıklamak; toplumun hareketinin (evriminin) kaynağındaki ÖZ ÇELİŞKİ'yi bulmak demektir. Bu yapıldığı an bir toplum bilimi; sosyoloji (diyalektik sosyoloji olan: TARİHSEL MADDECİLİK) doğar.

İşte Marks - Engels'in 1848 devrimi arefesinde (1845 - 46) yaptıkları iş, (**«Alman İdeolojisi»** adlı eserlerinde) tam da budur. Onlar, **Alman İdeolojisi**'nde, burjuva hümanizmiyle kopuşurlar ve ona savaş açarlar ve TARİHSEL MADDECİLİK (toplumu açıklayan bilim) bu savaş için de formüle edilir. Yani Bilimsel Sosyalizm, hümanizmi **öldürerek doğabilmiştir.** Tıpkı devrimci sınıf olan proletaryanın, burjuva ideolojisinden, reformist program ve hayallerden kurtulamadan; kopuşamadan devrimci olamaması yani TOPLUMU DEĞİŞTİREMEMESİ gibi.

Proletarya'nın politik kopuşu ile; Sosyalizmin teorik (felsefî) kopuşu, aynı toplumsal uzlaşmazlığın yansıması olmakla birlikte, birbirlerinden bağımsızca gerçekleşir. Bu iki kopuş, sentezleşemediği; **«felsefe proletaryada maddi bir güç; proletarya felsefede manevi bir silah»** bulamadığı sürece ikisi de hiçdirler. Ama bu sentezleşme olduğu an, dünya tarihinde **«yıldızın parladığı», «dünyayı sarsan»** günler gelir. Yer yerinden oynar. Devrim seli, tüm pislikleri siler süpürür.

İşte, Marks - Engels hümanizmle kopuşma içinde, TARİHSEL MADDECİ'liği kurdukları an; bizzat kurdukları bilim onlara ondan sonraki tüm çalışmalarının programını sunmuştur. Bir yandan işçi sınıfıyla bağ kurmak; diğer yandan, (toplumun temeli, tarihsel maddeciliğe göre ekonomi olduğuna göre) Ekonomi - Politik çalışmaları. En somut pratik, en soyut teori. Bilimsel sosyalizm öğretisi, bu pratik - teorik uğraşlar içinde mekik gibi gide gele dokunmuştur.

Peki Ekonomi - Politik, bize neyi sağlar? İçinde yaşadığımız toplumun ekonomi temelini ve sınıf ilişkilerini çözümlemeye yarayacak teorik - kavramsal araçları. Bu araçları kullanarak, **toplumun ekonomi ve sınıf ilişkilerini tahlil** edip, önünde duran objektif devrim aşamasını tesbit etmeyi; yani proletaryanın **devrimci programını** ve **ittifaklarını** tesbit etmeyi sağlar. Yani Devrimci bir **Proletarya Partisi** kurma **olanağı** sağlar. Çünkü bir parti birliği için herşeyden önce program ve taktiklerde birlik şarttır. Ve devrimci bir program ve taktiğe sahip olmayan bir proletarya partisi yoksa, proletarya hiçtir.

İşte Lenin, Marks - Engels'i anlayan tek insan, Kapital'in sunduğu teorik araçlarla önce kendi ülkesinin ekonomi ve sınıf ilişkilerini tahlil etti: **«Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi».** Böylece Proletaryanın Devrimci Program ve Taktiğini ve bu program ve taktiğe göre şekillenen görevlerini formüle etti.

Ve Leninizm de Marksizm gibi, **Ne Yapmalı**'da Reformizmle (Revizyonizm ve Ekonomizm) yani burjuva hümanizminden kaynaklanan program, taktikler ve görevlerle kopuşma içinde doğdu. Bilimsel İdeooji'nin doğuşu, burjuva ideolojisinin öldürülüşüyle mümkündür. Doğum bir ölümdür.

Ama burjuva ideolojisi öylesine yaygın, öylesine egemendir ki, Tarihsel - Maddeciliği ya da devrimci program ve taktikleri kabul edenler her adımı attıklarında, çoğu kez burjuva ideolojisini yeniden doğurturlar — tabii proletaryanın bilimsel ideolojisinin öldürülmesi pahasına. Bu doğurtuş, bu üretiş, prensip olarak kabul edilen Tarihsel Maddecilik, Ekonomi - Politik, Program, taktikleri, o somut duruma has tüm mantık sonuçları bir yana bırakılarak; terkedilerek yapılabilir. Bunun içindir ki, her sapıtma (yani burjuva ideolojisinin üretilmesi), özünde öğretinin en genel, en temel kavram ve kategorilerinin tahrifatıdır. Anlamının çarpıtılmasıdır. Sürdürüldüğü takdirde, mantık sonuçları bilimsel sosyalist öğretinin terkidir. Sürdürüldüğü takdirde, pratik sonuçları, devrimci program ve taktiklerin terkine varır. Böyle olduğu içindir ki, ideolojik savaş, bir yandan yanlış fikrin, yeni doğan sapıtmanın politik sonuçlarının nasıl reformizme; reformizmle uzlaşmaya vardığını; diğer yandan Bilimsel Sosyalist öğretinin en temel kavram ve kategorilerinde, metodolojik düzeyde çarpıtmaya yolaçtığını göstermelidir.

Ancak böyle bir ideolojik savaş içinde, her an yeniden **doğan** burjuva ideolojisi her an yeniden **öldürülerek** proletarya sosyalizmi; bilimsel ideoloji **yaşatılabilir.** Lenin'

(Devamı 11. Sayfada)

Sosyalist DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ GAZETESİ

Haftalık Siyasî Gazete (Şimdilik 15 Günde Bir Çıkar) / Sahibi : Yaşar Yuva / Sorumlu Müdür : H. Zafer Korkmaz / Adres : Bab-ı Ali Cad. No. 29/202 Cağaloğlu - İST. / İsveç Bürosu : V. Orakçıoğlu, Box 5034 16305 SPANGA Stockholm, Postgirot : 431 309 3-9 / Dizgi - Baskı : Murat Matbaacılık Koll. Şti. Tel. : 27 45 71 / Son Baskı Tarihi : 8.5.1979 / Abone Şartları : 6 Aylık 120 TL., Yıllık 240 TL.